

ZARZĄDZENIE NR 415/22

WÓJTA GMINY NAREW

z dnia 15 grudnia 2022r.

w sprawie przygotowania projektów uchwał Rady Gminy Narew.

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 poz. 559 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zatwierdzam projekt następujących uchwał na XLIX sesję Rady Gminy Narew:

- w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy;
- w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy;
- w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2023-2025;
- w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029”;
- w sprawie zmiany uchwały w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami gminy;
- w sprawie zmian w budżecie Gminy Narew na 2022 rok;
- w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Narew na lata 2022 – 2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2035;

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

Wójt Gminy
Andrzej Pleskowicz

**UCHWAŁA NR XLIX/.../22
RADY GMINY NAREW**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 229 pkt 3, art. 237 i art. 238 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735), uchwała się, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu skargi na działalność Wójta Gminy Narew, złożonej dnia 05.12.2022r. w związku z brakiem działań Wójta Gminy Narew w zakresie wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców wsi Ancuty oraz Rohozy/Iwanki, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Narew w sprawie zarzutów zawartych w skardze, Rada Gminy Narew uznaje skargę za **bezzasadną**, z przyczyn określonych w uzasadnieniu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady do zawiadomienia skarżącego o sposobie załatwienia skargi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Aneta Leonowicz

Uzasadnienie

Skarga dotyczy funkcjonowania linii publicznej komunikacji zbiorowej relacji Hajnówka – Białystok, która organizowana jest przez Marszałka Województwa Podlaskiego. Jest to linia wojewódzka, natomiast zgodnie z treścią art. 7 ust. 1 pkt 4 u.s.g., zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy m.in. lokalnego transportu zbiorowego. Zgodnie zaś z art. 6 ust. 1 w/w ustawy, do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Zgodnie zaś z art. 7 ust. 1 p.t.z., organizatorem publicznego transportu zbiorowego, właściwym ze względu na obszar działania lub zasięg przewozów, jest:

1) gmina:

a) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej **w gminnych przewozach pasażerskich**,

b) której powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między gminami - na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w gminnych przewozach pasażerskich, na obszarze gmin, które zawarły porozumienie; (...)

5) województwo:

a) na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej **w wojewódzkich przewozach pasażerskich** oraz w transporcie morskim,

b) właściwe ze względu na najdłuższy odcinek planowanego przebiegu linii komunikacyjnej, w uzgodnieniu z województwami właściwymi ze względu na przebieg tej linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej - na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich przewozach pasażerskich,

c) któremu powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między województwami właściwymi ze względu na planowany przebieg linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej - na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich, na obszarze województw, które zawarły porozumienie.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie ulega wątpliwości, że mamy do czynienia z linią wojewódzką. W konsekwencji, organizowanie linii komunikacyjnej należy do samorządu szczebla wojewódzkiego. Opisany w skardze problem zastaje zatem poza zakresem właściwości gminy – w tym obu jej organów. Niemniej, z uwagi na treść petitum skargi, Wójtowi zarzucono nie tyle beczynność w zakresie organizacji transportu, co beczynność związaną z brakiem działań w zakresie zmiany tej organizacji poprzez zaangażowanie się po stronie potencjalnych pasażerów i negocjowanie ze spółką i jej organem założycielskim tejże zmiany. W ocenie Rady Gminy nie mamy więc do czynienia z obowiązkiem po stronie Wójta, który wynika z przepisów prawa, i przez to nakłada na niego pewne zobowiązanie do podjęcia działań. Jednakże nawet to, że Wójt nie był zobowiązany do włączenia się w ów proces negocjacyjny, nie wyłączało takiej możliwości. W analizowanym stanie faktycznym Wójt podjął interwencję w Spółce PKS Nova oraz kontaktował się z jej organem założycielskim. Dowodem na powyższe jest korespondencja będąca w posiadaniu Urzędu Gminy w Narwi. Co więcej, skarżący otrzymywał wystąpienia Wójta w tej sprawie do wiadomości. Reasumując, w analizowanym stanie faktycznym, w ocenie Rady Gminy nie istnieje po stronie Wójta obowiązek do podjęcia stosownych działań, które opisane są we właściwych przepisach kompetencyjnych.

Z beczynnością organu administracji publicznej mamy do czynienia wówczas, gdy w prawnie ustalonym terminie organ ten nie podjął żadnych czynności w sprawie lub wprawdzie prowadził postępowanie, ale - **mimo istnienia ustawowego obowiązku** - nie zakończył go wydaniem w terminie decyzji, postanowienia lub też innego aktu lub nie podjął stosownej czynności (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 4 marca 2003 r., IV SAB/Wa 109/07 - publikowany w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych). Zatem skarga na beczynność jest pochodną skargi na określone prawne formy działania organów administracji publicznej. Oznacza to, że skarga na beczynność organów zasadna może być tylko w tych przypadkach, w których organy zobowiązane do wydania decyzji i postanowień, bądź do dokonania określonej czynności, z ustawowego obowiązku nie wywiążą się w określonym terminie, a także wówczas, gdy skargę składa uprawniony do tego podmiot.

Mając powyższe na uwadze, skargę należy uznać za bezzasadną.

UCHWAŁA NR XLIX/.../22
RADY GMINY NAREW

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 229 pkt 3, art. 237 i art. 238 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735), uchwała się, co następuje:

§ 1. Po rozpatrzeniu skargi na działalność Wójta Gminy Narew, złożonej dnia 08.12.2022r. w związku z niewykonywaniem przez niego czynności nakazanych prawem, polegającym na zapewnieniu dostępu do danych przestrzennych dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Narew w sprawie zarzutów zawartych w skardze, Rada Gminy Narew uznaje skargę za **bezzasadną**, z przyczyn określonych w uzasadnieniu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady do zawiadomienia skarżącego o sposobie załatwienia skargi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Aneta Leonowicz

Uzasadnienie

Odnosząc się do punktów wymienionych w skardze należy mieć na względzie co następuje:

Gmina udostępnia zbiory danych przestrzennych MPZP i SUIKZP zgodnie z art. 9. ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej za pomocą usługi danych przestrzennych pobierania tj. "umożliwiającej pobieranie kopii zbiorów lub ich części oraz gdy jest to wykonalne, bezpośredni dostęp do tych zbiorów". Realizacja usługi pobierania jest oparta o standard ATOM. W dokumencie [Standardy Danych i Usług Danych Przestrzennych](#) stwierdza się, że:

W praktyce możliwa jest implementacja dwóch rodzajów usług pobierania (spełniających minimalne wymagania funkcjonalne oraz spełniających pełne wymagania funkcjonalne):

- Usługi pobierania wstępnie zdefiniowanych zbiorów danych
- Usługi pobierania z bezpośrednim dostępem

Usługa ATOM jest właśnie usługą służącą do pobierania predefiniowanych zestawów (lub elementów zestawów) danych - potwierdzają to m.in. informacje zawarte na [stronie Geoportal.gov.pl](http://stronie.Geoportal.gov.pl) prowadzonej przez Główny Urząd geodezji i Kartografii.

Usługa ATOM udostępnia zbiór danych w postaci dokumentu elektronicznego GML, zgodnego ze schematem aplikacyjnym i specyfikacją danych oraz podpisanego podpisem elektronicznym - co wynika z par. 3 ust. 3 oraz par. 6 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 26 października 2020 r. w sprawie zbiorów danych przestrzennych oraz metadanych w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

Zgodność ze schematem oznacza m.in., że zbiór danych zawiera wszystkie obiekty wymagane w rozporządzeniu tj.:

- app:AktPlanowaniaPrzestrzennego (akt planowania przestrzennego)
- app:RysunekAktuPlanowaniaPrzestrzennego (rysunek aktu planowania przestrzennego)
- app:DokumentFormalny (dokument powiązany z aktem planowania przestrzennego)

Sprawdzenia zgodności pobranego poprzez usługę pliku ze zbiorem danych APP można dokonać w jednym z narzędzi dostępnych na stronie [Ministerstwa Rozwoju i Technologii](#) - poprzez [wtyczkę APP](#) dla aplikacji QGIS lub [walidator](#) online.

Zatem stan faktyczny jest następujący:

- **gmina udostępnia zbiór danych za pomocą usługi pobierania,**
- **zbiór danych zawiera wymagane typy obiektów i jest zgodny ze specyfikacją.**

Stwierdzenie to jest nieprawdziwe i nieuprawnione. Pierwsze działania dążące do udostępnienia zbiorów danych APP zostały podjęte przez wykonawcę jeszcze przed wejściem w życie przepisów rozporządzenia tj. przed listopadem 2020 r., co potwierdza m.in. informacja z 10 listopada 2020 r.: <https://geo-system.blogspot.com/2020/11/nowe-przepisy-o-planowaniu.html>

Wykonawca na bieżąco współpracuje z jednostką w celu uzupełnienia/poprawy informacji dla dotychczasowych planów wchodzących w skład zbioru, by zapewnić prawidłowość całego zbioru.

Jak wyjaśniono wcześniej zbiory danych są udostępniane za pomocą usługi pobierania oraz są zgodne ze specyfikacją danych i wymaganiami rozporządzenia.

Osoba skarżąca nie podaje też żadnego przykładu stwierdzenia wykonawcy, które miałyby być jakoby "niezgodne z przepisami". Ostatnie zdanie należy traktować jako ukrytą ofertę handlową i podaje w wątpliwość czystość intencji autora.

Gmina nie ogranicza w żaden sposób dostępu do informacji publicznej. Wręcz przeciwnie, opisane wcześniej zbiory danych oraz usługi są dostępne publicznie i bez ograniczeń i nie wymagają jakiegokolwiek interakcji klienta z urzędem. Informacja o adresach usług znajduje się zgodnie z przepisami w Ewidencji zbiorów danych i usług prowadzonej przez GUGiK i jest zawarta również w metadanych utworzonych dla zbiorów MPZP i SUIKZP zgodnie z zapisami ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej.

Jak wskazano w pkt. 1. jednostka zapewnia już w tej chwili prawidłowy i kompletny dostęp do danych zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. za pomocą usługi pobierania oraz w postaci zgodnej ze specyfikacją. **Zatem skarga jest bezzasadna.**

**UCHWAŁA NR XLIX/.../22
RADY GMINY NAREW**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2023-2025”.

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2022 r. poz.447 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2023-2025” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy

Aneta Leonowicz

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE NAREW NA LATA 2023-2025

***Opracowanie:
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi***

Narew, grudzień 2022

Spis treści

Spis treści.....	2
I. WPROWADZENIE	3
II. ZADANIA GMINY	5
III. ADRESACI PROGRAMU	6
IV. REALIZATORZY PROGRAMU	6
V. WSPIERANIE RODZINY W GMINIE NAREW.....	8
VI. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY	12
CEL GŁÓWNY	12
CELE SZCZEGÓŁOWE.....	12
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	13
VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	13

I. WPROWADZENIE

Rodzina w ujęciu społecznym jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma ona zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Rodzina jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie ukierunkowuje na całe życie. Zaburzone więzi rodzinne wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie człowieka, stanowią podstawowe źródło jego deficytów. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny, Państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężeniu zaistniałej sytuacji. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać prawo do zachowania własnej tożsamości.

Ideą w tworzeniu niniejszego programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2022 r. poz. 1111 ze zm.) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie trzyletnich programów wspierających rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:

1. pracy z rodziną,
2. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Poprzedni Program Wspierania Rodziny w Gminie Narew opracowano na lata 2020-2022. Program ten został przyjęty Uchwałą Nr XIV/83/19 Rady Gminy Narew z dnia 30 grudnia 2019 roku

Obecny Program zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb. Program został opracowany na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników ośrodka.

Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

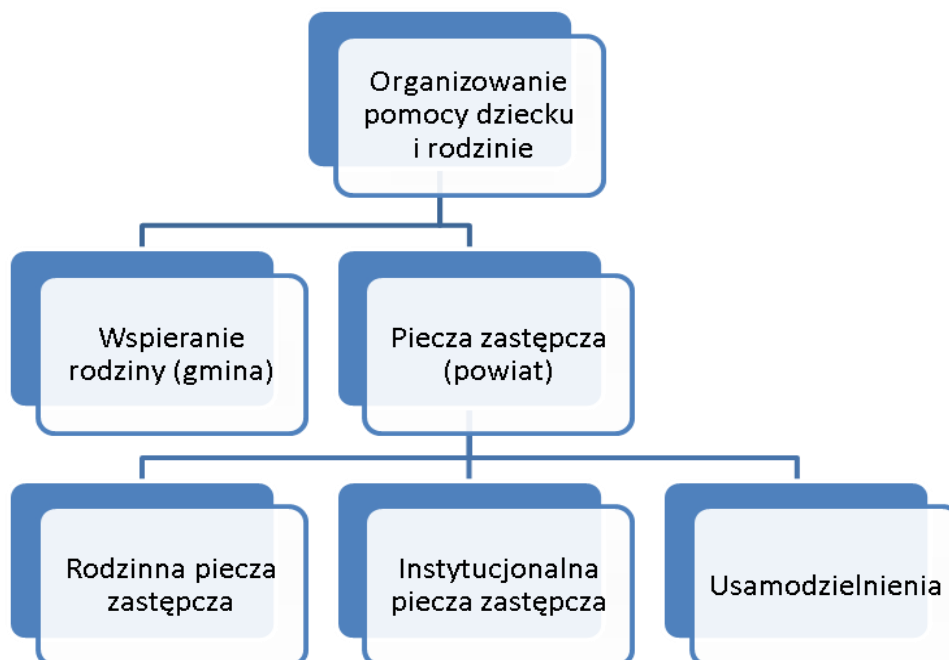
Zapisy przytoczonej wyżej Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi działający w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 506 ze zm.)
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. 2021, poz. 511 ze zm.)
- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2021 rok poz. 1507 ze zm.)
- oraz innych przepisów prawa materialnego, które dotyczą działań GOPS.

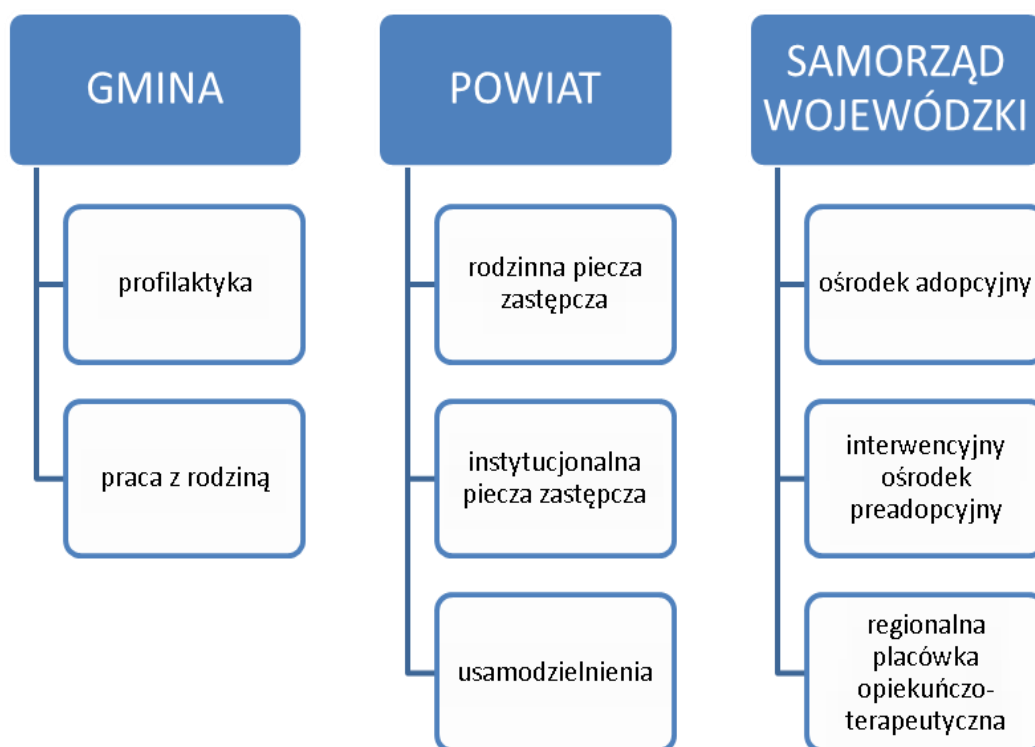
Program będzie uzupełnieniem zadań realizowanych na rzecz rodziny w gminie zapisanych w:

1. Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2022.
2. Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Narew na lata 2022-2026.

Organizację pomocy dziecku i rodzinie oraz podział kompetencji w zakresie organizacji pomocy dziecku i rodzinie pomiędzy samorządami przedstawiają rysunki 1 i 2.

Rysunek 1. Organizacja pomocy dziecku i rodzinie

Rysunek 2. Podział kompetencji w zakresie organizacji pomocy dziecku i rodzinie pomiędzy samorządami

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym ich celem jest wspieranie rodziny w jej opiekuńczo wychowawczej roli względem dzieci.

II. ZADANIA GMINY

- Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
- Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
- Tworzenie oraz rozwój systemu opieki naturalnej nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego.
- Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- Finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w ramach umowy przez rodziny wspierające.

6. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
7. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.
8. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

III. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze, a także, które są zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.
2. Rodziny, których dzieci są już umieszczone w pieczy zastępczej, a które chcą współpracować z pracownikami służb społecznych na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.
3. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.
4. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Program wspierania rodziny na lata 2023-2025 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela 1: Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Narew

1. Urząd Gminy	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, pielęgnacyjne.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, przyznawanie i wypłacanie stypendiów, karta dużej rodziny.

3. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu i innych używek.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny	Działalność edukacyjno-wychowawcza, psychologiczno-edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja programów edukacyjnych.
6. Narwiański Ośrodek Kultury	Organizacja czasu wolnego.
7. Gminna Biblioteka Publiczna	Organizacja czasu wolnego.
8. Policja	Działalność profilaktyczna, edukacyjna, informacyjna i interwencyjna.
9. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
10. Parafie z terenu gminy	Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku.
11. Organizacje pozarządowe	Pomoc żywnościowa, organizacja letniego wypoczynku, organizacja czasu wolnego.

Dane: opracowanie własne

W Gminie Narew funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. Instytucje wspierają i pomagają, w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

V. WSPIERANIE RODZINY W GMINIE NAREW

Rodzina jest pierwszym środowiskiem wychowawczym, które wpływa na osobowość człowieka, na jego rozwój i dalsze życie. To właśnie w niej tworzą się określone normy regulujące zachowanie jej członków. Rodzina pełni wiele funkcji, które mają na celu zaspokajanie potrzeb jej członków. Rodzice są najważniejszymi osobami w życiu dziecka. To na nich wzorują się mali członkowie rodziny. Zachowanie dobrych relacji w rodzinie gwarantować może właściwe kształtowanie osobowości i świadomości młodych osób.

Każda rodzina poddawana jest różnego rodzaju doświadczeniom, przeżyciom i problemom. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których na pierwszy plan wysuwają się zjawiska patologiczne. To one czynią rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci i pozostałych członków rodziny. Problemy dotyczące współczesną rodzinę to: bezrobocie, alkoholizm i ubóstwo, wzrost agresji oraz przemoc wśród dzieci i młodzieży.

Nie zawsze sytuacja, w jakiej znajdują się dane rodziny i posiadane przez nich zasoby są wystarczające do poradzenia sobie z napotykanymi trudnościami. W takich sytuacjach należy korzystać z wiedzy i doświadczenia osób profesjonalnie zajmujących się wspieraniem osób i całych rodzin w ich funkcjonowaniu.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. W przypadku rodzin prawidłowo funkcjonujących, w których nie dochodzi do kryzysów istotną kwestią jest wspieranie jej w prawidłowym funkcjonowaniu i prowadzenie działań osłonowych, profilaktycznych. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

Do celów opracowania niniejszego Programu konieczne było dokonanie aktualnej oceny problemów i potrzeb rodzin zamieszkujących gminę.

Gmina Narew jest gminą wiejską położoną w północno-wschodniej Polsce, w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego w powiecie hajnowskim. Gmina Narew leży na szlaku drogi wojewódzkiej Białystok - Białowieża, w obrębie Puszczy Białowieskiej.

Gmina Narew ma powierzchnię 242 km² i jest zaliczana do grona największych obszarowo gmin Podlasia. Na terenie Gminy istnieje 37 sołectw obejmujących 48 miejscowości znajdujących się w granicach Gminy. Głównym ośrodkiem oraz siedzibą władz gminy jest Narew. Jest to malownicza miejscowość położona nad rzeką Narew.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Gminę Narew zamieszkiwało 3.296 mieszkańców. Tabela 2 przedstawia strukturę mieszkańców z podziałem na wiek i płeć.

Tabela 2: Struktura mieszkańców Gminy Narew w wybranych latach

Rok	Ogółem	Wiek:			Kobiety	Mężczyźni
		0-18 lat	19-60 lat	pow. 60 lat		
2019	3427	517	1907	1003	1789	1638
2020	3387	517	1875	991	1771	1616
2021	3296	497	1838	961	1709	1587

Dane: Urząd Gminy Narew

Na przestrzeni lat 2019-2021 struktura demograficzna mieszkańców gminy ulegała zmianom i będzie zmieniać się nadal, co jest charakterystyczne dla całej populacji mieszkańców kraju. Odnotowujemy systematycznie zmniejszającą się liczbę dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym 0-18 lat), co jest związane z malejącą dzietnością rodzin. Wprowadzenie programu 500+ ma na celu między innymi odwrócenie tego procesu.

Wraz ze spadkiem liczby ludności gminy systematycznie zmniejsza się też liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, co przedstawia tabela 3. Rodziny korzystające z pomocy społecznej są najczęściej wieloprotymowe (jednocześnie w rodzinie występuje np. bezrobocie, alkoholizm, przemoc, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza, długotrwała choroba). W związku z tym jest większe zapotrzebowania na wzmożoną pracę socjalną oraz porady. Tabela 4 obrazuje powody przyznania pomocy uwzględniające problemy rodzin.

Tabela 3: Korzystający z pomocy społecznej (bez świadczeń rodzinnych)

Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
Liczba rodzin	Osoby w rodzinach	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach	Liczba rodzin	Osoby w rodzinach
207	393	172	311	136	251

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi

Tabela 4: Powody przyznawania pomocy

Przyczyny udzielania pomocy	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Potrzeba ochrony macierzyństwa	16	98	13	80	13	79
Bezradność ogółem: w tym:	5	12	7	17	7	17
Rodziny niepełne	5	12	6	15	6	13
Rodziny wielodzietne	0	0	0	0	1	4

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi

Grupy te stanowią podstawowych odbiorców działań programu. Zadania pracowników ośrodka pomocy społecznej – praca socjalna, projekty celowe oraz działania specjalistyczne będą kierowane więc do tychże rodzin i osób. Dzięki wsparciu rodziny niewiele dzieci trafia do instytucjonalnej pieczy zastępczej, co przedstawia tabela 5.

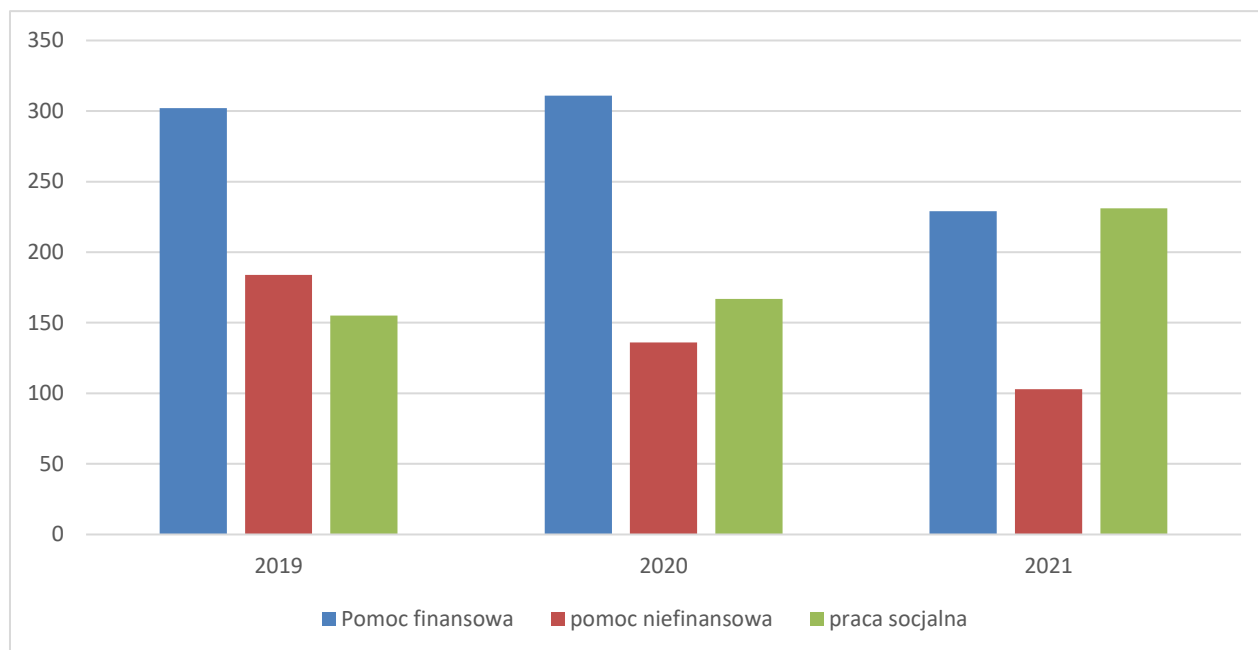
Tabela 5: Stan pieczy zastępczej w Gminie Narew

Wyszczególnienie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo wychowawczych	4	4	1
Rodziny zastępcze	2	2	1
Dzieci zgłoszone do adopcji	0	0	0
Asystentura	0	0	0
Wydatki	10.618,20	14.435,20	5.610,08

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi

W działalności ośrodka zmienia się również struktura udzielanej pomocy. Analiza danych pozwala stwierdzić, iż najczęściej udzielaną formą pomocy przez pracowników ośrodka były świadczenia pieniężne (zasiłki). Drugą w kolejności formą udzielanej pomocy była praca socjalna i porady, a najmniej osób skorzystało z pomocy niepieniężnej (np. dożywianie w szkołach).

Wykres 1. Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS w latach 2019 - 2021 (liczba osób)

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi

Na podstawie posiadanych informacji diagnostycznych oraz wiedzy zespołu pracowników socjalnych zostały opracowane cel główny oraz cele szczegółowe zawarte w kolejnym rozdziale.

VI. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

CEL GŁÓWNY

Celem głównym niniejszego programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej jak też wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo- wychowawczych oraz zapewnienie rodzinom i ich dzieciom na terenie gminy Narew wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, szczególnie w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Tworzenie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny

- koordynowanie działań różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny,
- rozwijanie współpracy z instytucjami działającymi w sferze pomocy dziecku i rodzinie,
- wdrożenie systemu działań profilaktyczno-interwencyjnych obejmujących całą rodzinę,
- realizacja działań ujętych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- doskonalenie kadry działającej na rzecz rodziny.

2. Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży

- organizowanie wypoczynku letniego,
- organizowanie czasu wolnego,
- organizowanie różnorodnych zajęć i imprez okolicznościowych dla dzieci i rodzin.

3. Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych

- pomoc finansowa,
- pomoc rzeczowa,
- objęcie dożywianiem dzieci tego wymagających.

4. Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo wychowawczych

- współpraca z asystentem rodziny,
- zapewnienie łatwego dostępu do specjalistów
- podejmowanie działań na rzecz przywracania więzi rodzinnych,
- umożliwienia skorzystania z różnych form terapii,
- prowadzenie wszechstronnej pracy socjalnej z rodziną.

5. Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny

- udział w kampaniach, konferencyjnych, seminariach promujących wartość rodziny,
- udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umocnieniu rodziny.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program wspierania rodziny Gminy Narew na lata 2023-2025 finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Narew, ustalanych corocznie w ramach budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi, ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Narwi pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z budżetu państwa i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Program Wspierania Rodziny w Gminie Narew na lata 2023-2025 nie stanowi zbioru zamkniętego. Wraz z rozpoznawanymi potrzebami możliwe jest projektowanie nowych przedsięwzięć, będących odpowiedzią na aktualne wyzwania.

Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi co roku do 31 marca przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

Uzasadnienie

Art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nakłada obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny .

Obecnie funkcjonujący program został opracowany na lata 2020-2022, w związku z powyższym wystąpiła konieczność opracowania nowego na kolejne lata.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny w Gminie Narew na lata 2023-2025” jest zasadne.

**UCHWAŁA NR XLIX/.../22
RADY GMINY NAREW**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata
2023-2029”.**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm) i art. 16 b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029” stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

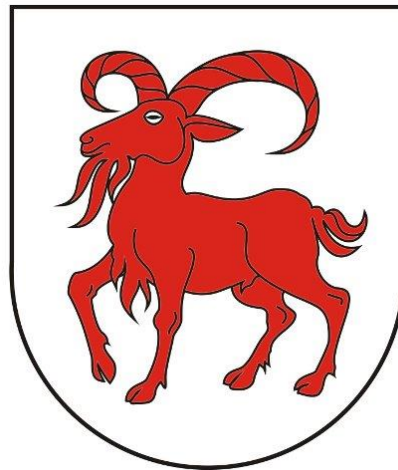
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Aneta Leonowicz

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023 – 2029

Spis treści

Wstęp.....	2
ROZDZIAŁ I MERYTORYCZNE PODSTAWY OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	3
1.1. Podstawa prawna Strategii	3
1.1.1. Dokumenty krajowe.....	3
1.1.2. Dokumenty regionalne i lokalne.....	3
1.2. Rozwiązywanie problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej i realizacji ich zadań ustawowych.....	4
ROZDZIAŁ II DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE	16
2.1. Charakterystyka gminy.....	16
2.1.1. Dane demograficzne	16
2.1.2. Sytuacja społeczno-ekonomiczna.....	19
2.1.3 Pomoc społeczna	25
2.1.4. Bezpieczeństwo publiczne.....	30
2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców	33
2.2.1. Problemy społeczne występujące w opinii dorosłych mieszkańców	33
2.2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu pracowników socjalnych.....	35
2.2.3. Problemy dzieci i młodzieży	35
2.2.3. Diagnoza zagrożeń i występowania uzależnień – luty 2022.....	37
2.3. Analiza SWOT	41
ROZDZIAŁ III STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE NAREW NA LATA 2023-2029.....	44
3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym Strategią.....	44
3.2. Cele i kierunki działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	47
I CEL STRATEGICZNY: Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą	47
II CEL STRATEGICZNY: Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie.....	51
III CEL STRATEGICZNY: Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom	54
3.3. Monitoring i ewaluacja.....	58
3.4. Źródła finansowania	59

Wstęp

Politykę społeczną zazwyczaj definiuje się, jako "działalność państwa, podmiotów samorządowych i pozarządowych organizacji zmierzająca do kształtowania odpowiednich warunków pracy i bytu, pożądaných struktur społecznych oraz stosunków społeczno-kulturowych, w których przy aktywności ludzi będzie możliwe zaspokojenie potrzeb społeczeństwa na poziomie możliwym w danym okresie"¹. Definicja ta wskazuje na główny cel polityki społecznej państwa - utrzymywanie rozwoju społecznego i gospodarczego.

Podstawowym dokumentem planistycznym w sferze polityki społecznej na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia ta jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w stosunku do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy i wskazuje priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla ich realizacji. Opracowanie Strategii jest punktem wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja ma przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych oraz wyrównania szans społecznych mieszkańców gminy.

Artykuł 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Z kolei art. 16b wyżej wymienionej Ustawy określa kluczowe elementy, które powinna zawierać strategia rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Dokument ten powinien składać się w szczególności z:

1. diagnozy sytuacji społecznej gminy,
2. prognozy zmian w zakresie objętym strategią,
3. określenia:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Niniejsza Strategia została opracowana dla Gminy Narew na lata 2023-2029.

¹ K. Loranty, *Bezpieczeństwo społeczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004, s. 98.

ROZDZIAŁ I

MERYTORYCZNE PODSTAWY OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1.1. Podstawa prawna Strategii

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z artykułu 17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, który nakłada na gminę ten obowiązek. Poza tym, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029 jest zgodna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej opracowanymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Poniżej zaprezentowano spis podstawowych dokumentów strategicznych stanowiących podstawę i punkt odniesienia do powstania niniejszej Strategii.

1.1.1. Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029 uwzględnia zapisy dokumentów krajowych, w szczególności:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego.

1.1.2. Dokumenty regionalne i lokalne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029 uwzględnia zapisy dokumentów regionalnych i lokalnych, między innymi takich jak:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w Gminie Narew na lata 2022-2025;

- Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Narew;
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Narew;
- Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie hajnowskim na lata 2021 – 2030;
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030;
- Program na rzecz poprawy warunków życia społecznego i zawodowego osób z niepełnosprawnością w województwie podlaskim na lata 2019 – 2023;
- Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Województwie Podlaskim na lata 2019-2023;
- Program pomocy społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w województwie podlaskim na lata 2019 – 2023;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim na lata 2022 – 2027;
- Wieloletni Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie podlaskim do roku 2027;
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w województwie podlaskim na lata 2022-2025;

1.2. Rozwiązywanie problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej i realizacji ich zadań ustawowych

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Zadania pomocy społecznej są określone Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku. Zgodnie z jej postanowieniem, głównym celem pomocy społecznej ma być umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie takich sytuacji życiowych, którym nie są w stanie podołać przy użyciu własnych środków, możliwości i uprawnień. Realizacja zadań została podzielona tutaj pomiędzy organy administracji publicznej. Ogólne zadania (strategiczne) związane z realizacją polityki społecznej wykonuje województwo. Powiat odpowiada za zadania o charakterze specjalistycznym. Z kolei gmina realizuje tzw. usługi podstawowe, czyli np. funkcjonowanie domów pomocy społecznej, ośrodków wychowawczych, pomoc rzeczową, zasiłki celowe przyznawane na zaspokojenie podstawowych potrzeb,

udzielanie schronienia i posiłku, zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w skutek zdarzeń losowych itd.

Na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej osobom i rodzinom udziela się świadczeń społecznych w szczególności z powodu:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. (uchylony),
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomani,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

W ramach zadań własnych i zleconych realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ustala się prawo świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Świadczenia pieniężne mogą polegać m.in. na przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków, a świadczenia niepieniężne wykonuje się m.in. poprzez organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,

w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania oraz pobyt w domu pomocy społecznej.

Świadczenia pieniężne:

1. Zasiłek stały - świadczenie o charakterze obowiązkowym (a więc przysługujące każdemu, kto spełnia określone ustawą warunki i w ustawowo określonej wysokości), finansowane z budżetu województwa. Udzielany osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy (nieposiadającym uprawnień emerytalno-rentowych) i spełniającym kryteria dochodowe. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie. Jego wysokość stanowi różnicę między owym kryterium a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem na osobę w rodzinie.

2. Zasiłek okresowy - przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

3. Zasiłek celowy - jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39-41 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. W ramach tej formy pomocy ośrodek przyznaje pomoc w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych. Zasiłki celowe są świadczeniami przyznawanymi w miesiącu złożenia kompletu dokumentów w związku z koniecznością zaspokojenia konkretnej potrzeby. Świadczenie ma charakter jednorazowy. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pogrzebu.

Świadczenia niepieniężne- udzielenie tych świadczeń nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego, a jedynie od wystąpienia okoliczności faktycznie uzasadniających przyznanie danej pomocy.

1. Praca socjalna - to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez

pełnienie odpowiednich ról społecznych. Ułatwia jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Celem ostatecznym jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla prawidłowej egzystencji godnej człowieka.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS wykonując pracę socjalną wspomagają osoby i rodziny wymagające pomocy w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej i życiowej. Współuczestniczą w organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży Pomagają sporządzić pozwy do Sądu o przyznanie alimentów, rozwód czy separację, pomagają w wypełnianiu wniosków o ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności. Biorą udział w procesie zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, przeprowadzają rozmowy wspierające, udzielają informacji, gdzie osoby lub rodziny mogą uzyskać pomoc, która nie leży w kompetencji Ośrodka. Pomagają podopiecznym w uzyskaniu prawa do emerytury lub renty, przeprowadzają wywiady u dłużników alimentacyjnych oraz podejmują działania związane z ich aktywizacją zawodową. Ponadto przeprowadzają wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji. Podejmują działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp.

Należy mieć również na uwadze, że przy zachodzącym obecnie procesie starzenia się społeczeństwa wzrasta problem dotyczący zapewnienia opieki osobom starszym. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Osobom takim należy zapewnić dostęp do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, intelektualnych oraz zdrowotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia - jak najdłuższego utrzymania ich we własnym środowisku. Należy podejmować działania, które ułatwią im życie, a także wydłużą okres ich samodzielności. Warto podkreślić również konieczność dbałości o kondycję psychiczną osób starszych i schorowanych. Brak towarzystwa, odpowiedniej opieki oddziałuje na samopoczucie takich osób, dlatego też należy zapewnić im dostęp do instytucji świadczących pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz wykwalifikowanych pracowników, udzielających wszelkich porad w każdej sytuacji.

2. Składka zdrowotna - ubezpieczenia zdrowotne przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej dla dwóch kategorii osób.

Do pierwszej zaliczają się osoby, które z powodu orzeczonego stopnia niepełnosprawności oraz braku własnego źródła dochodu korzystają ze świadczeń pomocy społecznej w formie zasiłku stałego i są nieobjęte ubezpieczeniem z innego tytułu oraz osoby objęte indywidualnym planem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej. Do ubezpieczenia zgłasza i opłaca składki ośrodek pomocy społecznej ze środków pochodzących z budżetu państwa.

Drugą grupę stanowią osoby nie mające możliwości podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, np. nie korzystają z zasiłku stałego z pomocy społecznej, nie są zarejestrowane w urzędzie pracy, nie podlegają pod ubezpieczenie rolników ani nie mają rodziny, która mogłaby ubezpieczyć taką osobę. Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcy jest decyzja wójta gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku lub w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia.

3. Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe – przyznawane osobom, które zrezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem.

4. Sprawienie pogrzebu – pochówek realizowany jest przez pomoc społeczną w przypadku, gdy najbliższa rodzina nie ma możliwości wykonania go we własnym zakresie np. z powodów finansowych lub osobistych.

5. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania - udzielane osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi te są odpłatne w części lub całości, jeżeli dochód osoby zainteresowanej przekracza kryterium dochodowe.

Zgodnie z art. 50 Ustawy o pomocy społecznej, osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie,

która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, termin i miejsce świadczenia. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi określa w drodze rozporządzenia minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego.

6. Ośrodki wsparcia- osobom, które ze względu na wiek, chorobę, lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w ośrodkach wsparcia, o których mowa w art. 51 ustawy. Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej dziennego pobytu. Mogą być w nich prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia jest środowiskowy dom samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy społecznej, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy.

7. Rodzinne domy pomocy – zadaniem rodzinnych domów pomocy jest zapewnienie całodobowej opieki nie mniej niż trzem i nie więcej niż ośmiu seniorom. Służyć mają one pomocą szczególnie osobom wymagającym wzmożonej opieki ze względu na znaczne ograniczenie w codziennym funkcjonowaniu, wynikające z podeszłego wieku,

8. Mieszkania chronione – przygotowują osoby w nich przebywające, pod okiem specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Skorzystać z nich mogą osoby, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu

w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki (np. osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby opuszczające rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, zakład dla nieletnich lub cudzoziemcy),

9. Domy pomocy społecznej – przeznaczone są dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na: domy dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekłe somatycznie chorych, osób przewlekłe psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych psychicznie.

10. Schronienie, posiłek, niezbędne ubranie – udzielane osobom tego pozbawionym.

Ubóstwo określa się, jako stan warunków bytowych uniemożliwiający zaspokajanie podstawowych potrzeb, funkcji życiowych. Przyczyny i konsekwencje ubóstwa często trudno od siebie oddzielić. Zarówno skutkiem jak i czynnikiem mogą być np. dezintegracja rodziny, rozwój przestępczości, marginalizacja, nierówny start dzieci i młodzieży, patologie społeczne czy niepełnosprawność.

Dodatkowo, nieodpowiednia działalność organów państwowych może zniechęcać do poprawy swojej sytuacji materialnej (np. płaca minimalna) czy też prowadzić do bierności i niezaradności życiowej (system zasiłków i świadczeń) całych grup społecznych. Zagrożenie ubóstwem dotyczy zwłaszcza rodzin wielodzietnych i niepełnych, kręgów patologii społecznej, osób niepełnosprawnych, grup mniejszościowych, ludzi posiadających niskie kwalifikacje zawodowe, migrantów, ludzi starych.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje osoby niepełnosprawne, jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Osoby niepełnosprawne to również te, które uzyskały orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów oraz dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.

Niepełnosprawnej osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy zgodnie z orzeczeniem ZUS lub legitymującej się orzeczeniem o znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności przysługuje

zasiłek stały. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od dochodów rodziny lub osoby samotnie gospodarującej i przysługuje w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby/rodziny.

Problem długotrwałej choroby dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią, często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są jej objawy. Ciężka choroba natomiast to taka, która zagraża życiu człowieka.

Otrzymanie pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby jest uzależnione również od tego, w jakim stopniu posiadane schorzenie utrudnia życie wnioskodawcy. Uwzględniane są takie okoliczności jak: wydatki ponoszone w związku z zakupem leków, wydatki związane z wyjazdami do specjalistów, utrudnienie w podjęciu zatrudnienia.

Bezrobociem określa się stan, w którym część zasobów pracy w wieku produkcyjnym jest zdolna do pracy, poszukuje jej, ale nie znajduje zatrudnienia. Innymi słowy, to efekt nierównowagi pomiędzy podażą na pracę a jej popytem. Na bezrobocie mają wpływ dwa rodzaje czynników: płacowe i pozapłacowe. Pierwsze są mechanizmem regulacji rozmiaru bezrobocia płacą realną. Czynniki pozapłacowe natomiast ograniczają popyt na pracę lub zwiększają jej podaż.

Ten rodzaj zagrożenia społecznego niesie za sobą nie tylko negatywne konsekwencje dla osoby bezrobotnej pogarszając sytuację materialną, czy niekorzystnie wpływając na jej kapitał społeczny, ale także dla gospodarki kraju. Bezrobocie prowadzi do utraty produkcji, państwo zostaje obciążone finansowo, ponieważ następuje wzrost wydatków na świadczenia socjalne, a także słabnie kapitał ludzki.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska.

Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania. Bezradność występować może w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak specjalistycznego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Gmina zapewnia wsparcie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez działania wspomagające rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, tak, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałyby umieszczone w pieczy zastępczej.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to *psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki) charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących odstawieniu substancji.*

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, z którą wiążą zarówno konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, jak również stanowi ona problem socjalny i przyczynia się do występowania patologii społecznych. Zjawisko alkoholizmu jest ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy, wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu przez kogoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich, a także często jest przyczyną stosowania przemocy domowej.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Na podstawie art. 4¹, ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii uchwalany jest na okres nie dłuższy niż 4 lata Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Program ten jest realizowany zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym uwzględniając cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz dotyczące przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa sposób realizacji przez Gminę zadań określonych w art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zadań określonych w ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Natomiast do zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

- ✓ inicjowanie, monitorowanie i ocena działań w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub w przypadku odmowy – podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- ✓ prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy, oraz kontroli oświadczeń przedsiębiorcy o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży,
- ✓ wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych w stosownej uchwale Rady Gminy, a także zgodności z zasadami określonymi w przepisach art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- ✓ udział jej członków w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ✓ inicjowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla młodzieży,

- ✓ podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie *przemoc w rodzinie (zwana także potocznie przemocą domową), to jednorazowe albo cyklicznie powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Wyróżnia się przemoc fizyczną (naruszenie nietykalności fizycznej), przemoc psychiczną (naruszenie godności osobistej), przemoc seksualną (naruszenie intymności), przemoc ekonomiczną (naruszenie własności) oraz zaniedbanie (naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich).

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. W tym celu, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie utworzono Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Narew.

Zespół Interdyscyplinarny w Narwi działa na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz towarzyszących jej regulacji prawa miejscowego. Podstawowym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poza tym, do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi:

- ✓ kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy;
- ✓ podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej oraz podejmowanie procedur mających na celu jej powstrzymanie;
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności organizowanie współpracy służb;

- ✓ zbieranie i przekazywanie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieska Karta” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, GKRPA, Policji, Oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

RODZIAŁ II

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

2.1. Charakterystyka gminy

2.1.1. Dane demograficzne

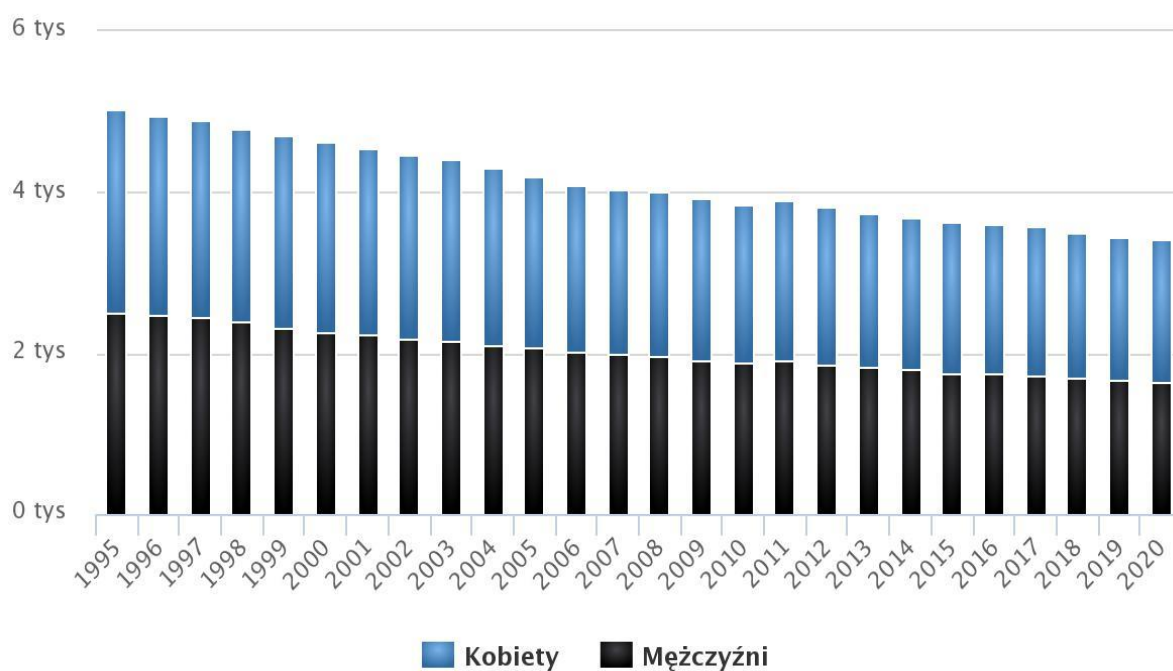
Gmina Narew to gmina wiejska. Należy do województwa podlaskiego, powiatu hajnowskiego. Gmina Narew ma 3.295 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 8% ludności powiatu. Gmina stanowi 14% powierzchni powiatu. W Gminie Narew mieszka 1.709 kobiet i 1.586 mężczyzn. W latach 1995-2021 liczba mieszkańców spadła o ponad jedną trzecią. Średni wiek mieszkańców wynosi 47,8 lat i jest znacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego oraz znacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gmina Narew ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -83. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -25,2 na 1000 mieszkańców gminy Narew. W 2021 roku urodziło się 14 dzieci, w tym 6 dziewczynek i 8 chłopców. Równocześnie zmarło 97 osób, w tym 46 mężczyzn i 51 kobiet. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,15 i jest mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Sytuację potwierdza stały trend ujemnego salda migracji. W wieku przedprodukcyjnym jest 478 mieszkańców, w tym 252 kobiety i 226 mężczyzn. W wieku produkcyjnym jest 1.856 mieszkańców, w tym 793 kobiety i 1.063 mężczyzn. W wieku poprodukcyjnym jest 961 mieszkańców, w tym 664 kobiety i 297 mężczyzn.

864 mieszkańców gminy Narew jest stanu wolnego, 1.341 żyje w małżeństwie, 194 mieszkańców jest po rozwodzie, a 423 to wdowy/wdowcy.

Populacja – Gmina Narew w latach 1995 – 2020

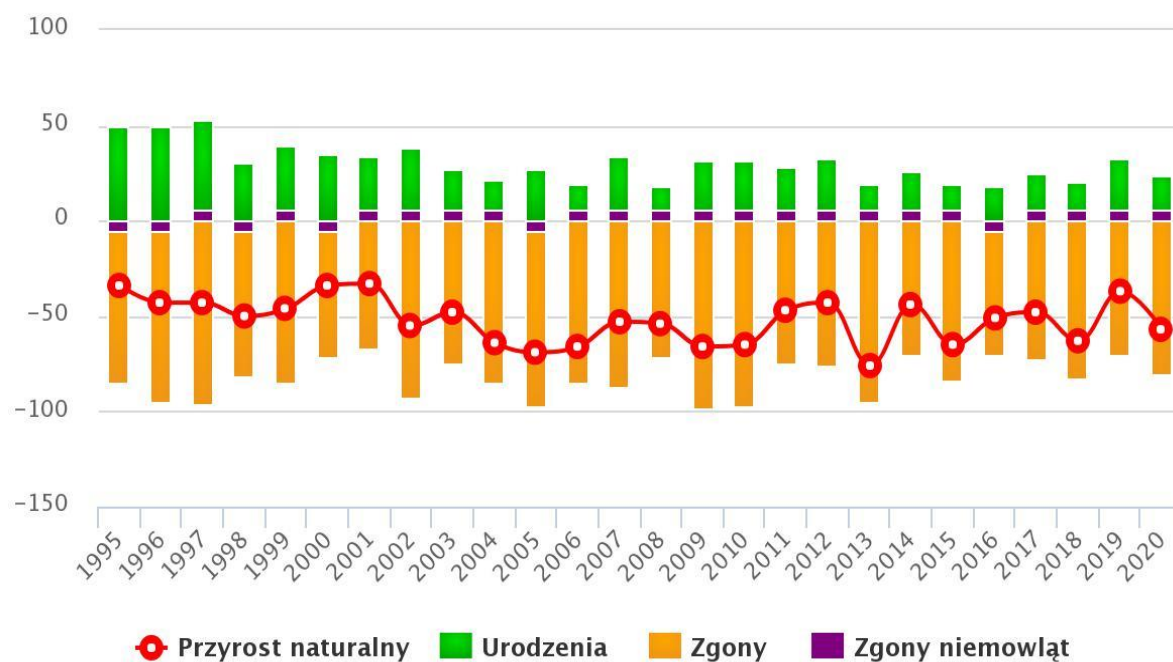
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Przyrost naturalny w latach 1995–2020 w gminie Narew

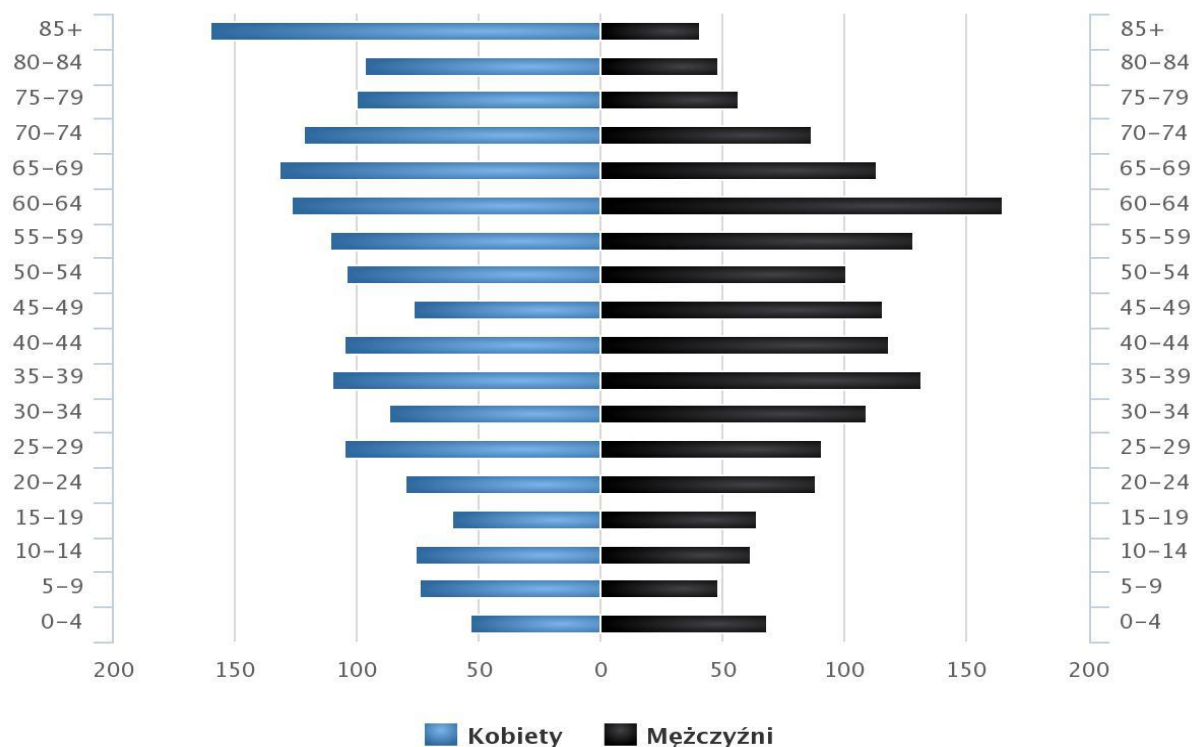
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Piramida wieku mieszkańców gminy Narew, 2020

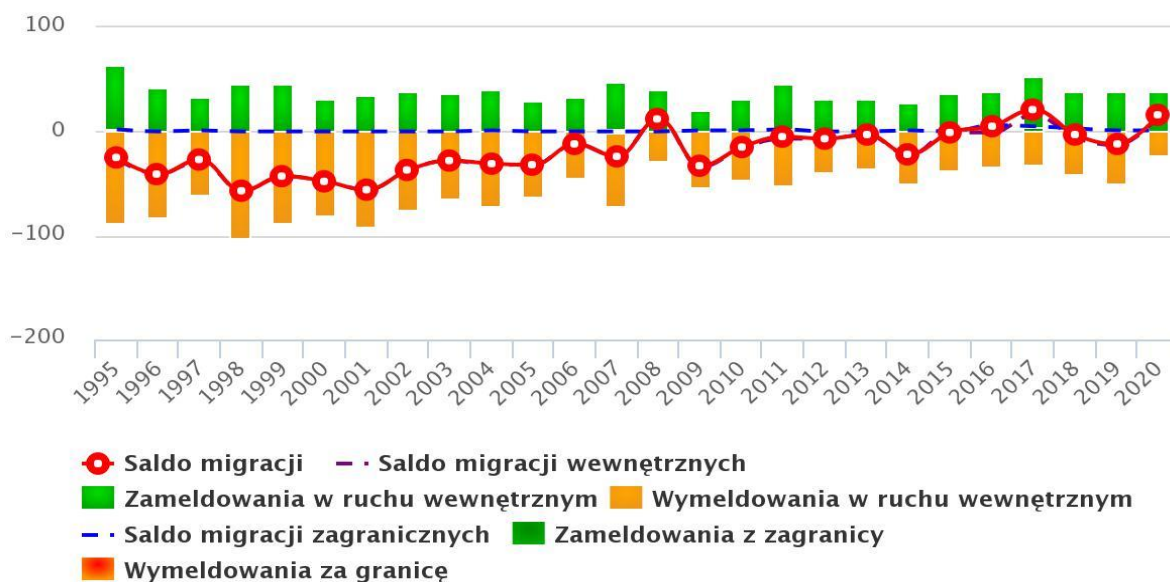
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Migracje na pobyt stały w latach 1995–2020 w gminie Narew

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

2.1.2. Sytuacja społeczno-ekonomiczna

W 2020 roku w gminie Narew oddano do użytku 14 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 4,10 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Narew to 2 267 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają zatem 663 mieszkania. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Narew to 4,36 i jest większa od przeciętnej liczby izb dla województwa podlaskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w gminie Narew to 111,90 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa podlaskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 71,81% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 58,45% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 54,70% mieszkań posiada łazienkę, 34,32% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,00% z gazu sieciowego.

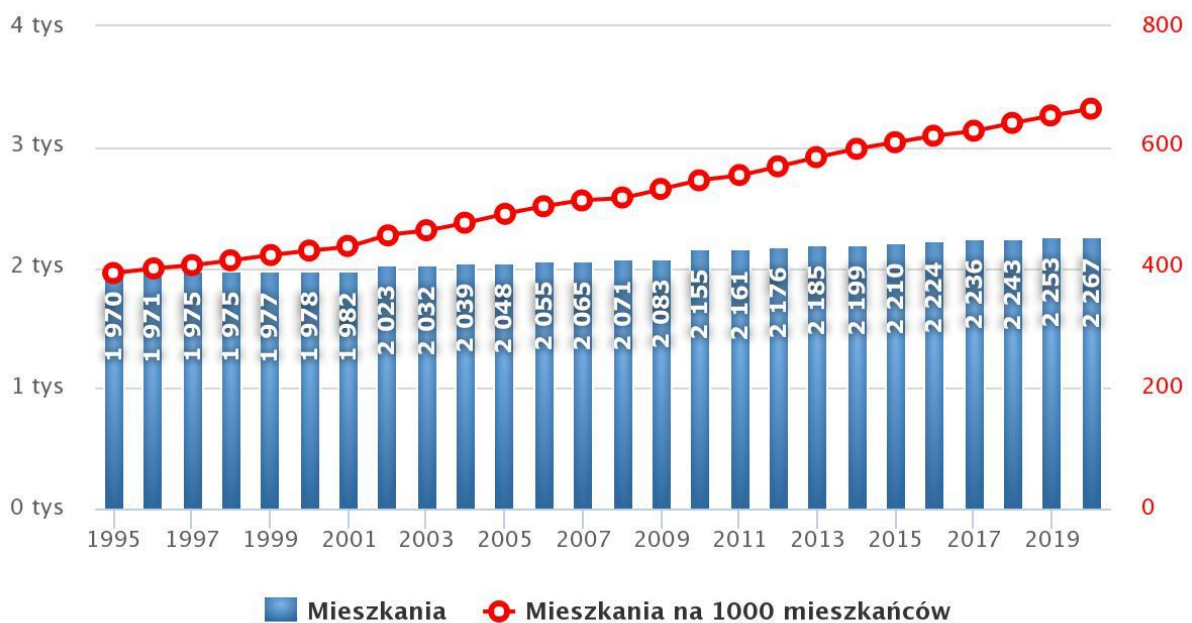
Bezrobocie rejestrowane w gminie Narew wynosiło w 2020 roku 9,1% (8,8% wśród kobiet i 9,3% wśród mężczyzn). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Narew wynosiło 5 165,59 PLN, co odpowiada 93.50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Narew 71 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 897 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 826. 33,5% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Narew pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 29,1% w przemyśle i budownictwie, a 12,1% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W gminie Narew w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 208 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 142 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 22 nowe podmioty, a 10 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2020 najwięcej (28) podmiotów zarejestrowano w roku 2011,

a najmniej (11) w roku 2015. W tym samym okresie najwięcej (37) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (3) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2012 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Narew najwięcej (12) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (197) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 10,6% (22) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 29,8% (62) podmiotów, a 59,6% (124) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Narew najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (18.3%) oraz Przetwórstwo przemysłowe (17.6%).

Liczba mieszkań w latach 1995–2020

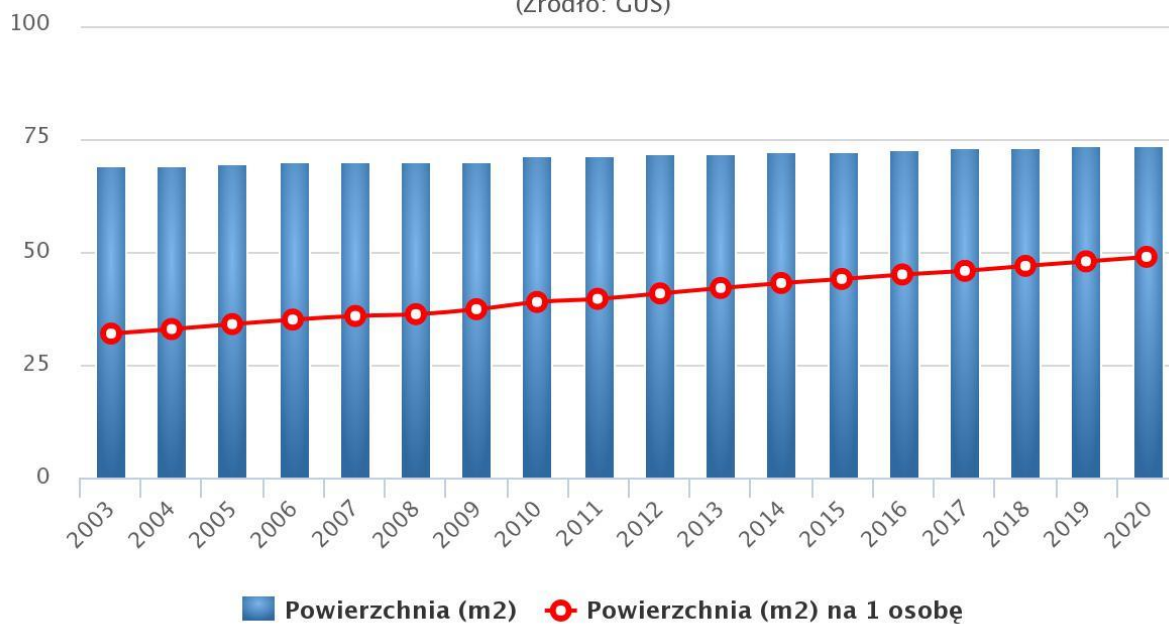
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Przeciętna powierzchnia (m²) użytkowa mieszkania w latach 2003–2020

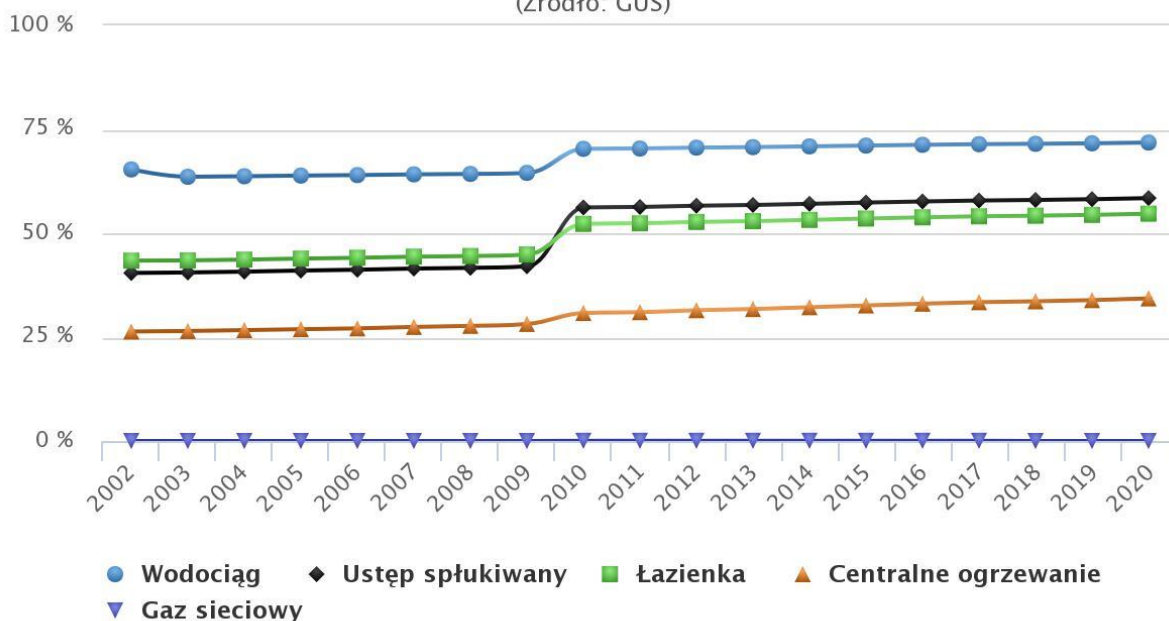
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2002–2020

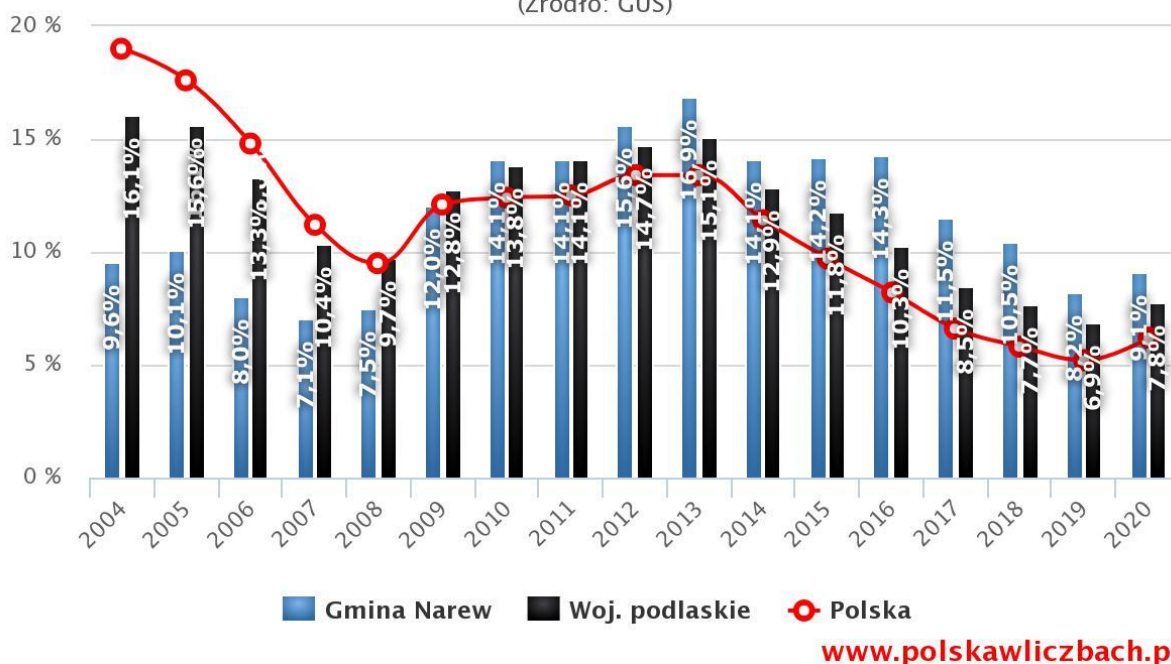
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

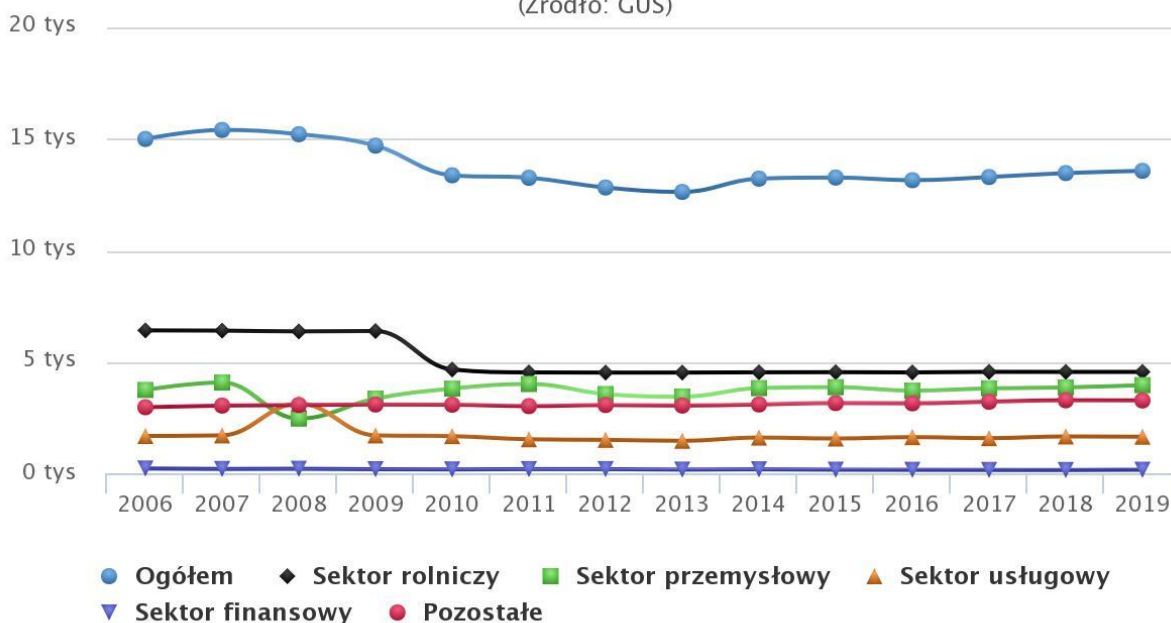
Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Narew w latach 2004 – 2020

(Źródło: GUS)

Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Narew w latach 2006 – 2019

(Źródło: GUS)

Przedszkola (Gmina Narew) – Dzieci oraz dostępne miejsca w latach 2008 – 2018

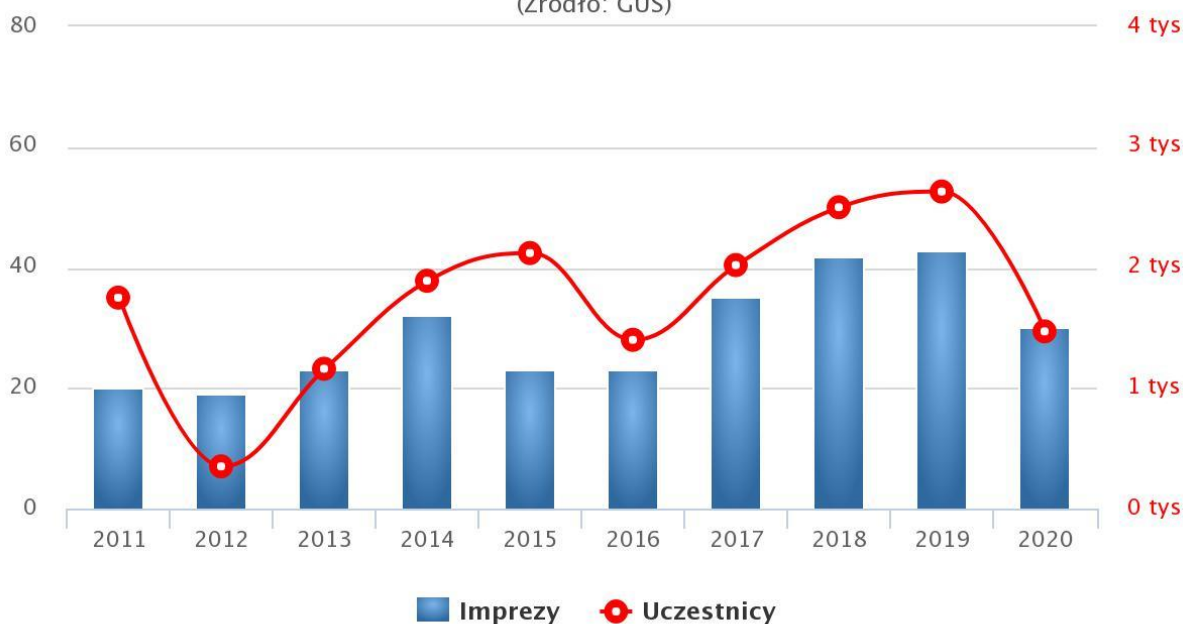
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Imprezy organizowane przez domy kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011 – 2020

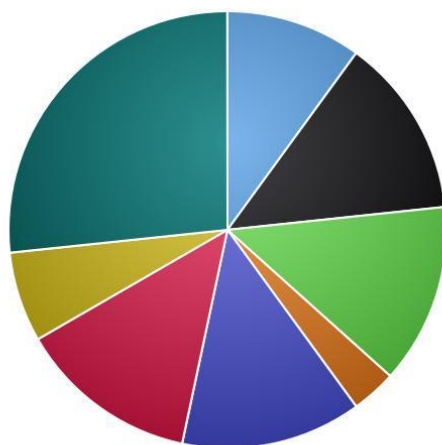
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Imprezy organizowane przez domy kultury, 2020

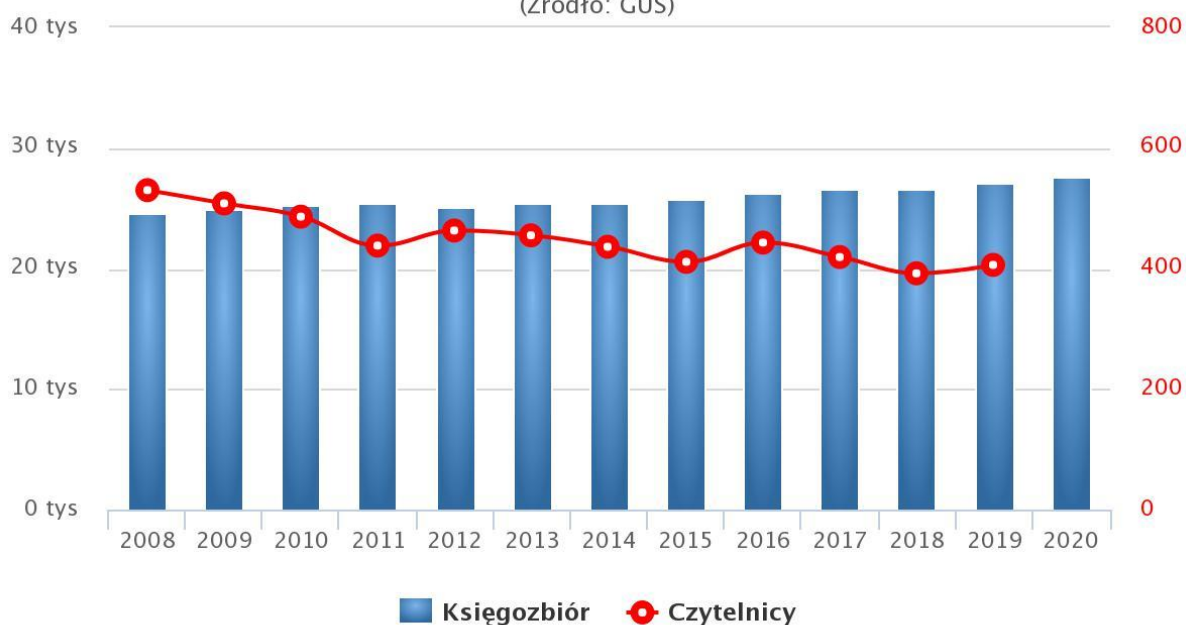
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Biblioteki publiczne – księgozbiór i czytelnicy w latach 2008 – 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

2.1.3 Pomoc społeczna

W Gminie Narew w zakresie pomocy społecznej działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Narwi. Celem pomocy społecznej realizowanym przez Ośrodek jest umożliwienie osobom i rodzicom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Ośrodek wykonuje zatem:

- ✓ zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami wójta,
- ✓ zadania zlecone z zakresu administracji rządowej;
- ✓ działania ośrodka mają na względzie utrzymanie spójności rodziny, społeczności lokalnej i są ukierunkowane na wzmacnianie samodzielności i aktywności tak rodzin jak i społeczności celem zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Ośrodek koordynuje również realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Do zadań Ośrodka w zakresie pomocy społecznej należy w szczególności:

- ✓ przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- ✓ praca socjalna;
- ✓ prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- ✓ analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- ✓ realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- ✓ rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia „Dobry Start”;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie Karty Dużej Rodziny;
- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie pomocy materialnej o charakterze socjalnym;

- ✓ prowadzenie postępowań w sprawie dodatku mieszkaniowego i energetycznego;
- ✓ realizacja programów systemowych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach powyższych zadań Ośrodek wykonuje:

1. zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, do których należą:

- ✓ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- ✓ sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- ✓ udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczenia na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- ✓ przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- ✓ opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- ✓ praca socjalna;
- ✓ sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

- ✓ organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- ✓ sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
- ✓ dożywianie dzieci;
- ✓ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- ✓ pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ✓ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- ✓ utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- ✓ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. zadania własne gminy do których należą:

- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- ✓ prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- ✓ podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

- ✓ współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

3. zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie, do których należą:

- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia oraz cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- ✓ wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki;
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- ✓ organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- ✓ realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- ✓ prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

4. zadania zlecone gminie, wynikające z innych ustaw, mające na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin, po zapewnieniu odpowiednich środków.

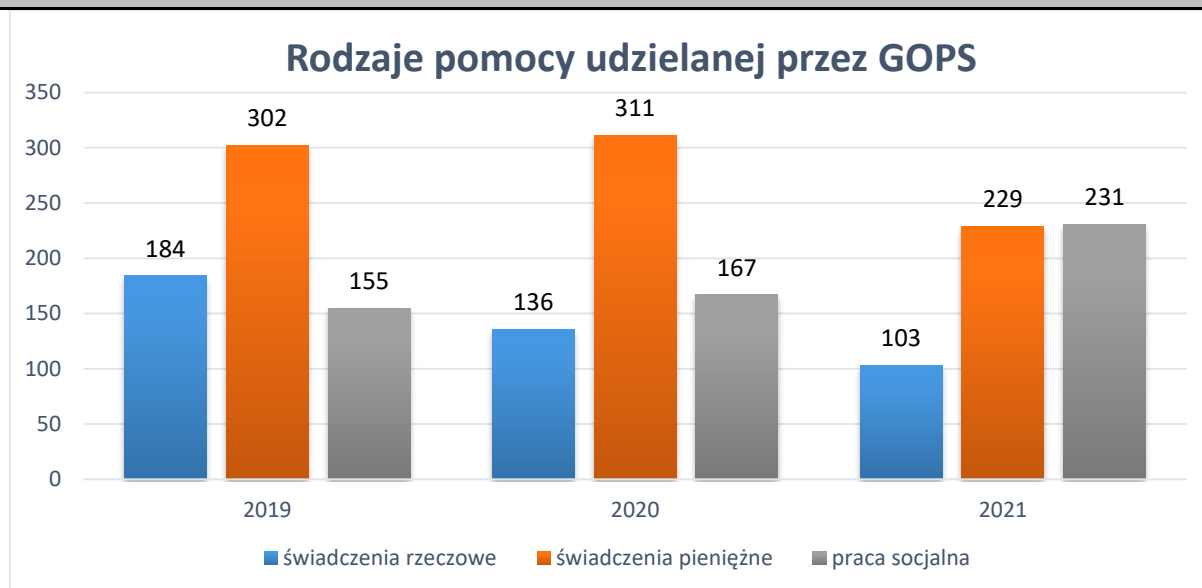
5. inne zadania określone uchwałami Rady Gminy oraz zarządzeniami wójta Gminy Narew.

Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin ogółem	207	172	136
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu uzależnień	5	2	0

Pomoc Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego Przeciw Przemocy w Rodzinie

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin ogółem	7	2	5
Rodziny z problemem alkoholowym	7	2	5

Powody przyznawania pomocy (liczba rodzin)

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Niepelnosprawność	66	50	36
Bezrobocie	123	109	89
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
Ubóstwo	169	148	119
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	5	7	7
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	94	70	51
Alkoholizm	4	2	0
Inne	41	40	40

GKRPA

	2019	2020	2021
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	11	12	12
Kontrole punktów sprzedaży	0	0	0
Opiniowanie lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych	9	10	6
Przeprowadzono rozmów motywujących	9	10	9
Wniosków o leczenie odwykowe:	7	10	9
zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	3	2	0
wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	2	0	1

2.1.4. Bezpieczeństwo publiczne

W 2020 roku w gminie Narew stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 51 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,71 przestępstw. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Narew wynosi 88,30% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa podlaskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Narew najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 10,29 (wykrywalność 85%) oraz przeciwko mieniu - 5,82 (wykrywalność 73%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,51 (100%), o charakterze gospodarczym - 1,02 (81%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,43 (100%).

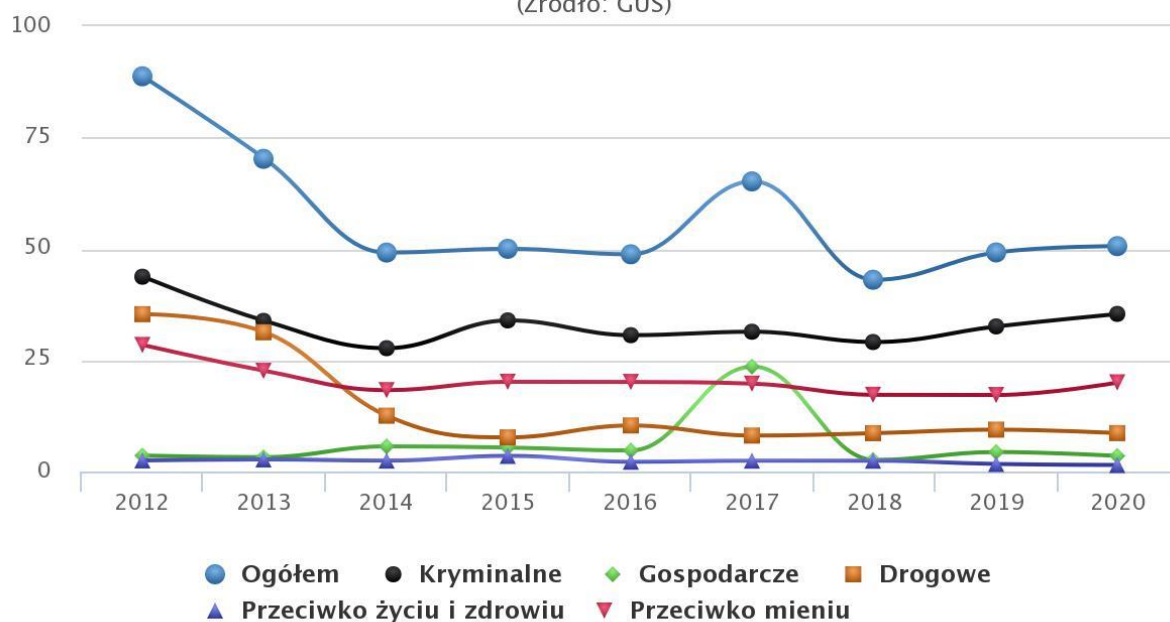
Zgodnie z informacjami Komendy Powiatowej w Hajnówce w roku 2021 na terenie Gminy Narew odnotowano ogółem 100 przestępstw, w tym: 17 kradzieży mienia, 7 kradzieży z włamaniem, 7 oszustw, 4 przestępstwa gospodarcze, 5 przypadków uszkodzenia ciała, 3 przestępstwa narkotykowe, 8 przypadków znęcania się, jedno przywłaszczenie i jedno pobicie, dwukrotne naruszenie zakazu sądowego zbliżania się, 26 wypadków kierowania pojazdem w ruchu publicznym w stanie nietrzeźwości. Charakter kryminalny miał 1 wypadek przy pracy i 4 wypadki drogowe.

Funkcjonariusze Policji w 2021 roku, w sumie podjęli i przeprowadzili na terenie Gminy Narew łącznie 233 interwencje, w tym 58 interwencji domowych. W 2021 roku na terenie Gminy Narew prowadzonych było 15 Niebieskich Kart. Główną przyczyną interwencji, szczególnie domowych, są nieporozumienia rodzinne. Często spowodowane bezrobociem i trudną sytuacją materialną rodzin, nadużywaniem alkoholu oraz stosowaniem przemocy fizycznej i psychicznej wobec członków rodzin. Natomiast interwencje w miejscach publicznych w większości przypadków powodowane są przez osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych, które swoim zachowaniem zakłócają spokój i porządek publiczny lub spoczynek nocny czy dopuszczają się nieobyczajnych wybryków.

Prowadzono aktywną edukację; prawną i wiktymologiczną dzieci i młodzieży, realizowano działania profilaktyczno—edukacyjne: „Bezpieczna droga do szkoły/domu”, „Bezpieczne Wakacje/Ferie”, „Pomoc, a Nie Przemoc”, „Bezpieczny Senior”, „Nie bądźmy obojętni”, „Program wspierania ofiar przestępstw”, „NIELETNI”, działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku narkomanii wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości godzącej w wolność seksualną i obyczajność małoletnich, a także zapobieganiu przemocy w rodzinie, przeprowadzone były pogadanki i prelekcje w szkołach podczas, których przekazywano m.in. informacje na temat odpowiedzialności karnej za popełnione czyny karalne w świetle ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich i stosowanych przez Sąd środkach wychowawczych. Ponadto organizowano spotkania z rodzicami, kuratorami oraz przedstawicielami instytucji zajmujących się działalnością na rzecz nieletnich oraz utrzymywano stałą współpracę z dyrektorami szkół, nauczycielami i pedagogami.

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Narew w latach 2012 – 2020

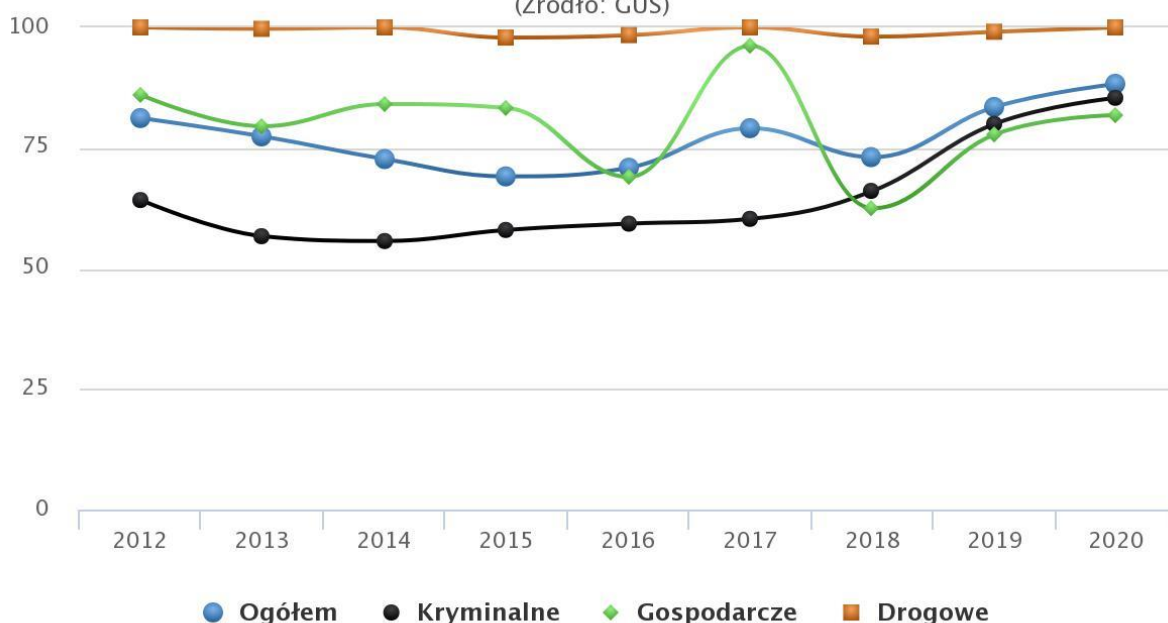
(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Narew w latach 2012 – 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców

Jednym z głównych założeń niniejszej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Narew na lata 2023 - 2029* jest przedstawienie problemów występujących w społeczności lokalnej gminy i wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Zdiagnozowanie problemów społecznych było możliwe między innymi poprzez przeprowadzenie badań wśród mieszkańców gminy.

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie czterech komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy oraz uczniów szkół zlokalizowanych w Gminie. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

Diagnozę problemów społecznych na terenie Gminy rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody CAWI (anonimowe ankietowanie online za przy użyciu narzędzia Corigo). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko wystąpienia braków danych.

2.2.1. Problemy społeczne występujące w opinii dorosłych mieszkańców

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Narew, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Badania przeprowadzono w II kwartale 2022 r. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości

rezygnacji z badania w dowolnym momencie. W badaniu wzięło udział 88 osób, w tym 72 kobiety oraz 16 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 47 lat.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie;

W pierwszej części badania poprosiliśmy o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo ważny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców Gminy Narew.

- Do najpoważniejszych problemów społecznych w opinii mieszkańców należą: problemy opiekuńczo - wychowawcze rodziców z dziećmi, bezdomność, długotrwałe choroby.
- Osoby niepełnosprawne na terenie Gminy mają znaczne problemy ze znalezieniem pracy i, jakkolwiek są akceptowane jako ludzie, to nie mają możliwości uczestniczenia w głównym nurcie życia społecznego.
- Alarmujące jest przekonanie niemal połowy respondentów, że w Gminie Narew nie jest zaspokajana większość potrzeb mieszkańców w sferze życia publicznego. Najczęściej podnoszone są niedobory w zakresie infrastruktury: transportu, opieki zdrowotnej i możliwości edukacji w Gminie.
- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Narew jest zauważalne. Alarmuje, że ponad połowa ankietowanych nie wie, gdzie może znaleźć pomoc ofiara przemocy domowej.
- Równocześnie wśród mieszkańców funkcjonuje powszechnie obiegowa błędna opinia jakoby nadużywanie alkoholu i picie nałogowe było przyczyną przemocy w rodzinie, a nie współwystępującym problemem, w równym stopniu powodującym i powodowanym przez dysfunkcje przemocowe.
- Około połowy rodziców hołduje konserwatywnemu, opresyjnemu modelowi wychowania, w szczególności wierzy, że strach dziecka przed rodzicami ma pozytywny walor wychowawczy, a łagodne kary fizyczne nie są przemocą, za to pozytywnie wpływają na rozwój

dziecka. Ponad połowa respondentów zaprzecza, jakoby bicie dziecko baką bezradności wychowawczej.

- Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład, przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.

2.2.2. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu pracowników socjalnych

- W doświadczeniu pracowników socjalnych kluczowym, jednogłośnie wskazanym jako bardzo istotny, problemem są bieda i ubóstwo. Na biegunie przeciwległym respondenci wskazali problem poczucia zagrożenia lokalnej społeczności i stan bezpieczeństwa publicznego.
- Wyniki te korespondują z analizą sytuacji w oparciu o dane metrykalne Gminy i GOPS oraz GUS.
- Wzbudza uwagę fakt, że pracownicy socjalni wskazali jednogłośnie, że pomoc społeczna pomaga w zapobieganiu trudnym sytuacjom życiowym jedynie w części. Warto doprecyzować czy mowa o świadomości ograniczeń systemowych i realizmie pracowników, czy też o powszechnie odbieranych niedomaganiach działania GOPS, którym można poprawić.
- Odpowiedzi pracowników korespondują z wnioskami sugerowanymi przez dane metrykalne i badania ankietowe wszystkich mieszkańców. Oznacza to najpewniej bardzo dobrą orientację personelu i rzetelne podejście do wykonywanych działań z zakresu opieki i pomocy społecznej.

2.2.3. Problemy dzieci i młodzieży

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, czy na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Liczebność grup badanych

Szkoły Podstawowe klasy 4-6

35

Szkoły Podstawowe klasy 7-8

27

- Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Dodatkowo, należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron, związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że **w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest zauważalny. Dyrektorzy placówek oświatowych powinni zwrócić szczególną uwagę na ten problem. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych.** Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

2.2.3. Diagnoza zagrożeń i występowania uzależnień – luty 2022

Dorośli mieszkańcy Gminy Narew

- W opinii mieszkańców Gminy Narew najistotniejszym problemem społecznym lokalnego środowiska jest **uzależnienie od Internetu (67%)**. Warto wspierać różnego rodzaju akcje promujące rozpowszechnianie wiedzy w poruszanych przez mieszkańców tematach i poszukujące rozwiązań zauważonych problemów. Jednymi z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób są plakaty oraz ulotki edukacyjne.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy **Gminy Narew odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka**. Mieszkańcy Gminy Narew stosunkowo rzadko spożywają alkohol, wypijając przy tym umiarkowane ilości. Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Narew kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.
- **Palenie wyrobów tytoniowych** nie jest wśród dorosłych mieszkańców Gminy Narew rozpowszechnionym nałogiem. Zdecydowana większość mieszkańców nie pali papierosów ani e-papierosów okazjnie czy też nałogowo.
- Badani respondenci deklarują, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące substancje odurzające tj. **narkotyki i dopalacze**. **16% z nich deklaruje, że zna, co najmniej jedną osobę przyjmującą te substancje**. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się: **dopalacze i amfetamina**. Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu

od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.

- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Narew jest zauważalne. **10% mieszkańców ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a aż 25% nie jest tego pewna**, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi. Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy.
- Problem uzależnienia od **gier hazardowych** na terenie Gminy Narew można określić na niskim poziomie ryzyka. Wśród przyczyn podejmowania gier na pieniądze badani wskazują, iż jest to przeczucie, że czeka na nich duża wygrana oraz uczucie nudy. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.
- Większość mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane.

Sprzedawcy napojów alkoholowych

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy **odpowiedzialnie podchodzą** do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol **100% badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek**. Zestawiając te wyniki z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Narew, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Kampania informacyjna może, zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach. Rekomenduje się także zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmacnianie

umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją.

Dzieci i młodzież szkolna

- **Spożywanie napojów alkoholowych** przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Narew można określić na **średnim poziomie ryzyka**. Inicjację alkoholową ma za sobą 5% ankietowanych uczniów klas 4-6 oraz 13% klas 7-8. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Badania wykazały, że pewien odsetek badanych młodych mieszkańców Gminy Narew palił lub nadal pali wyroby papierosowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 5% najmłodszych uczniów oraz 10% najstarszych uczniów. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego oraz namowa znajomych. Jednocześnie niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- Jak wynika z badań problem **zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze nie występuje** wśród uczniów szkół Gminy Narew. 5% najmłodszych ankietowanych uczniów potrafi ocenić, że nabycie owych substancji jest w ich otoczeniu łatwe. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii

niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na **korzystaniu z komputera, telefonu komórkowego**. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 5-6 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączyć w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Zauważalnym problemem wydaje się być skłonność uczniów do korzystania z **gier hazardowych**, a internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych lub krótkich pogadanek na lekcjach wychowawczych.
- Uczniowie z Gminy Narew zostali także poproszeni o ocenę powszechności występowania niektórych uzależnień behawioralnych w ich otoczeniu. Za najbardziej powszechne uczniowie uznali uzależnienie od Internetu oraz uzależnienie od smartfonu. Natomiast jako najrzadziej występujące uzależnienie behawioralne badani ocenili uzależnienie od hazardu.
- Uczniowie w Gminie Narew deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmocnienie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców. Jednocześnie warto zauważyć, że większość uczniów nie ufa swoim nauczycielom i nie skorzystałoby z możliwości rozmowy z nimi na temat problemów z substancjami psychoaktywnymi.

2.3. Analiza SWOT

To jedna z najbardziej popularnych i rozpowszechnionych metod analitycznych. Jej nazwa wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów: *Strengths- Mocne (silne) strony*; *Weaknesses- Słabe strony*; *Opportunities- Szanse*; *Threats- Zagrożenia*.

Analiza SWOT przeważnie wykorzystywana jest do oceny wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych. Diagnoza i ocena szans oraz zagrożeń, wynikających z otoczenia, oraz potencjału wewnętrznego stanowi zbiór informacji na podstawie, których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych.

Analiza SWOT została oparta na informacjach zawartych w kompleksowej diagnozie sytuacji społecznej w Gminie. Stanowi ona podstawę do identyfikacji i określenia kierunków działań. Analizę SWOT dla Gminy Narew przedstawia poniższa tabela

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,• działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób i rodzin zagrożonych problemami społecznymi i uzależnieniami,• działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (pomoc rodzinom z problemem alkoholowym; wsparcie dzieci; organizacja zajęć sportowych, itp.);• kwalifikacje i rzetelne wypełnianie obowiązków przez kadrę GOPS w tym pracowników socjalnych,	<ul style="list-style-type: none">• zagrożenie patologiami, wynikające z ubożenia ludności i bezrobocia,• ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej w gminie,• ujemny przyrost naturalny,• szybkie starzenie społeczeństwa,• duża ilość osób z niskim poziomem wykształcenia,• rozwój bezrobocia, również długoterminowego,• praca poza gminą i drenaż demograficzny• mniejsze możliwości znalezienia zatrudnienia przez absolwentów szkół średnich,

- istnienie Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Narwiańskiego Ośrodka Kultury,
- wykwalifikowana kadra pedagogiczna w Szkole,
- regularne działania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych, placówkach kultury i w organizacjach pozarządowych zlokalizowanych na terenie gminy,
- rozwój infrastruktury gminy,
- dobre rozpoznanie przez władze i instytucje lokalne istniejących problemów społecznych w gminie,
- regularna organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych,
- mała liczba ciężkich przestępstw na terenie gminy

SZANSE

ZAGROŻENIA

1. wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych i zagrożeń społecznych, 2. zapobieganie patologiom społecznym i ubożeniu ludności, 3. możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych, 4. promocja gminy, działania wspierające,	9. postępujące wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych, 10. utrzymujący się wskaźnik bezrobocia, 11. rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne wynikające ze starzenia się społeczeństwa i wzrostu liczby osób niepełnosprawnych lub wymagających opieki, 12. zagrożenia funkcjonowania rodziny w związku z problemem uzależnień,

5. rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi oraz lokalną wspólnotą,	bezrobocia, długotrwałego ubóstwa i przemocy,
6. rozwój i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowej,	13. wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień,
7. edukowanie dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu bezpieczeństwa, uzależnień i potencjalnych zagrożeń przez funkcjonariuszy Policji	14. występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej,
8. zapobieganie patologiom społecznym,	15. ograniczenia prawne oraz brak stabilności przepisów, trudności w ich interpretacji,
	16. rozwój cyberuzależnień i społecznych dysfunkcji dzieci i młodzieży

RODZIAŁ III

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE NAREW NA LATA 2023-2029

3.1. Misja i prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonym problemom społecznym oraz poprawa sytuacji mieszkańców.

Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Narew pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w gminie. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2023-2029, co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań.

W Strategii wyróżniono:

- misję gminy - stanowi cel nadrzędny przy planowaniu działań rozwojowych w gminie;
- cele strategiczne- wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest niezbędne dla rozwiązywania problemów społecznych w gminie;
- cele operacyjne - są celami szczegółowymi dla celów strategicznych, zawierają propozycje kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

Misja Gminy Narew na lata 2023-2029 brzmi:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy Narew odpowiednich warunków do życia i rozwoju poprzez przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz wykluczeniu społecznemu i budowanie kapitału społecznego.

Na podstawie dostępnych danych sformułowano prognozę rozwoju sytuacji społecznej w Gminie Narew. W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

1. Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą.

Prognozuje się:

- ✓ zwiększenie potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- ✓ zwiększenie potrzeb pomocy względem osób przewlekle chorych oraz ich rodzin;
- ✓ poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób niepełnosprawnych;
- ✓ zwiększenie dostępu do usług specjalistycznych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania oraz w formach instytucjonalnych – domu pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia;
- ✓ promowanie pomocy sąsiedzkiej i idei wolontariatu;
- ✓ zanik funkcjonowania rodzin wielopokoleniowych.

2. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie

Prognozuje się:

- ✓ stałe potrzeby rodzin dysfunkcyjnych w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej;
- ✓ utrzymanie odpowiedniego poziomu życia mieszkańców, umożliwiającego zaspokajanie najpilniejszych potrzeb, w tym potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży;
- ✓ potrzebę wsparcia rodzin przez asystenta rodziny;
- ✓ występowanie zjawiska przemocy w rodzinie i potrzebę jego minimalizacji;
- ✓ potrzebę specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;

- ✓ potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w zakresie występowania zjawiska przemocy i sposobów jego przeciwdziałania;
- ✓ stałe zapotrzebowanie na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;
- ✓ brak integracji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu ubóstwa, bezradności opiekuńczo-wychowawczej, bezrobocia, uzależnień i przemocy;
- ✓ potrzebę zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków życia i rozwoju;
- ✓ popularyzację rodzin wspierających;
- ✓ wzmocnianie ról i kompetencji wszystkich członków rodziny.

3. Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom.

Prognozuje się:

- ✓ utrzymywanie się potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy oraz osobom z wyuczoną bezradnością;
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego najuboższych mieszkańców Gminy,
- ✓ wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- ✓ utrzymywanie się potrzeby udzielania pomocy i wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ✓ wzrost potrzeby zapewnienia pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- ✓ konieczność podniesienia poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań, a zatem strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym gminy.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie Gminy Narew poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów

społecznych, intensyfikacją rozwoju społecznego w gminie oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych.

Wdrożenie strategii ma na celu:

- ✓ poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych w gminie,
- ✓ wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- ✓ zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- ✓ zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3.2. Cele i kierunki działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

Wdrażanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029* opierać się będzie na permanentnej, adekwatnej do potrzeb realizacji w całym okresie obowiązywania Strategii, następujących celów strategicznych:

I CEL STRATEGICZNY: Tworzenie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą

CEL OPERACYJNY I.1.: Poprawa jakości życia

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Zwiększanie dostępności usług opiekuńczych;
- Kierowanie osób potrzebujących opieki do ośrodków wsparcia oraz do domów pomocy społecznej;
- Udzielanie wsparcia osobom spełniającym kryteria ustawowe do pobytu w mieszkaniach chronionych;

- Działalność wolontariatu (wspieranie i promowanie);
- Rozwój ośrodków wsparcia na terenie gminy;
- Organizacja wydarzeń oraz podejmowanie działań promujących integrację wewnątrz i między pokoleniową;
- Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć i warsztatów;
- Propagowanie działań związanych z „dobrym starzeniem się” pozwalających na jak najdłuższe zachowanie sprawności, samodzielności i aktywności w życiu społecznym zawodowym;
- Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym, dotkniętym długotrwałą chorobą i ich rodzinom;
- Praca socjalna.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba inicjatyw skierowanych do osób niepełnosprawnych, dotkniętych długotrwałą chorobą – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób, którym udzielono wsparcia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji (równoległe z nadzieją na **zmniejszenie wskaźnika** dzięki **spadkowi ilości osób potrzebujących** wsparcia, przyjmowana jest możliwość zaistnienia sytuacji przeciwnej, a wtedy celem jest **zwiększenie wskaźnika** dzięki **objęciu wsparciem wszystkich osób potrzebujących** pomocy: „dotychczasowych” i „nowych”;
- ✓ liczba działań podjętych wspólnie z organizacjami pozarządowymi – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika.

Jednostka realizująca:

Gmina Narew – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PCPR, ośrodki zdrowia, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY I.II.: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą**KIERUNKI DZIAŁAŃ:**

- Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą;
- Zapewnienie usług asystenta osoby niepełnosprawnej (AON);
- Pomoc finansowa i rzeczowa dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą, a także ich rodzinom i opiekunom;
- Zintegrowane działania instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób dotkniętych długotrwałą chorobą oraz osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
- Organizacja środowiskowych form wsparcia i integracji;
- Działalność wolontarystyczna na rzecz osób niepełnosprawnych i dotkniętych długotrwałą chorobą;
- Umożliwianie osobom niepełnosprawnym oraz dotkniętym długotrwałą chorobą aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej gminy;
- Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;
- Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym przy współpracy z innymi instytucjami.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba działań podjętych wspólnie z organizacjami pozarządowymi – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

- ✓ liczba asystentów osób niepełnosprawnych świadczących usługi – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba mieszkańców angażująca się w wolontariat – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu z powodu długotrwałej choroby – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono wsparcia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób długotrwale chorych, którym udzielono wsparcia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba zlikwidowanych barier architektonicznych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ ilość stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba inicjatyw skierowanych do osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Narew – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PFRON, PUP, PCPR, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych:

rządowych, pozarządowych, programów celowych

II CEL STRATEGICZNY: Wzmacnianie roli i funkcji rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie

CEL OPERACYJNY III.: Wspieranie rodzin w rozwoju kompetencji i pełnieniu ról rodzicielskich

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- Realizacja działań z zakresu wspierania rodziny;
- Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, pikników rodzinnych, spektakli, wycieczek i innych działań mających na celu integrację rodzin;
- Systematyczna współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami;
- Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej;
- Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice, kluby, ogniska wychowawcze, lub specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę);
- Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym niewydolnych wychowawczo.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób objętych programami wczesnej interwencji – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;

- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba rodzin korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba dzieci korzystających z zajęć świetlicowych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba imprez o charakterze kulturalnym – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba projektów przeprowadzonych w świetlicach wiejskich – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba klubów i stowarzyszeń sportowych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Narew – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, GOKSiR

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY II.II.: Pomoc i ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie

KIERUNKI DZIAŁAŃ

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy,

- Rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc ofiarom przemocy domowej;
- Udzielanie kompleksowej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym realizacja procedury „Niebieska Karta”, wsparcie specjalistyczne indywidualne i grupowe, jak i zapewnienie miejsc noclegowych;
- Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie powiatu mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie oraz monitoring zjawiska;
- Wzmacnianie potencjału instytucji i organizacji realizujących zadania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- Tworzenie spójnych, opartych na aktualnej wiedzy i doświadczeniu praktycznym narzędzi pracy z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc;
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba założonych Niebieskich Kart – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy sprawcom i ofiarom przemocy w rodzinie – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba akcji społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Narew – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA, ZI

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, sądy i prokuratura

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

III CEL STRATEGICZNY: Zapobieganie marginalizacji społecznej spowodowanej ubóstwem, uzależnieniami i bezrobociem oraz ich negatywnym następstwom

CEL OPERACYJNY III.I.: Zapewnienie pomocy oraz wsparcia osobom i rodzinom ubogim**KIERUNKI DZIAŁAŃ:**

- Pomoc finansowa i rzeczowa oraz poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- Coroczna ocena zasobów pomocy społecznej;
- Organizacja działań mających na celu wspieranie kompetencji mieszkańców w zakresie zaradności, samodzielności oraz gospodarowania posiadanymi zasobami;
- Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich (organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży, przyznawanie i wypłacanie stypendiów, organizowanie letniego wypoczynku);
- Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze oraz bezdomnych

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba osób, którym udało się wyjść z bezdomności – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba dzieci z rodzin ubogich, które dożywiano w trakcie nauki w szkole – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;

Jednostka realizująca:

Gmina Narew – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoły

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY III.II: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień**KIERUNKI DZIAŁAŃ:**

- Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym;
- Działania profilaktyczne, skierowane do dzieci i młodzieży mające zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczające alternatywnych form spędzania wolnego czasu;
- Upowszechnianie wiedzy o uzależnieniach oraz promowanie zdrowego stylu życia;
- Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;

- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych prowadzących działania z zakresu profilaktyki uzależnień;
- Współpraca samorządu i jednostek samorządowych z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz prowadzenia kampanii edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych;
- Monitorowanie problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych na terenie gminy;
- Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz osobom nietrzeźwym;
- Wspieranie działań mających na celu powstawanie grup wsparcia oraz grup samopomocy;
- Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności do napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu ich sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba realizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba uczestników programów profilaktyki zdrowotnej – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;
- ✓ liczba uczestników programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;

Jednostka realizująca:

Gmina Narew – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, GKRPA

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR, ośrodek zdrowia, Policja, placówki oświatowe, Kościoły,

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

CEL OPERACYJNY III.III.: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz eliminowanie negatywnych skutków bezrobocia**KIERUNKI DZIAŁAŃ:**

- Stałe monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
- Udostępnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego;
- Pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem;
- Organizacja i finansowanie usług wspierających aktywizację zawodową;
- Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- ✓ liczba bezrobotnych, w tym liczba bezrobotnych kobiet – oczekiwana zmiana: spadek wskaźnika;
- ✓ liczba bezrobotnych długoterminowych – oczekiwana zmiana: spadek wskaźnika;
- ✓ liczba bezrobotnych niepełnosprawnych – oczekiwana zmiana: spadek wskaźnika;
- ✓ liczba programów skierowanych do osób bezrobotnych – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;
- ✓ liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia – oczekiwana zmiana: zapewnienie wsparcia wszystkim potrzebującym adekwatnie do sytuacji;

- ✓ liczba usług wspierających aktywizację zawodową – oczekiwana zmiana: wzrost wskaźnika;

Jednostka realizująca:

Gmina Narew – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Wójt Gminy, jako organ wykonawczy, GOPS, PUP,

Czas realizacji:

działania o charakterze permanentnym, adekwatnie do nasilenia potrzeb w całym okresie obowiązywania Strategii

Partnerzy:

Instytucje rządowe, samorządowe, organizacje społeczne, organizacje pożytku publicznego, PCPR

Źródła finansowania:

Budżet gminy, dotacje z budżetu państwa, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych

3.3. Monitoring i ewaluacja

W celu stworzenia całościowego obrazu realizowanych działań na rzecz poprawy sytuacji w Gminie niezbędne jest tworzenie, przekazywanie i analizowanie corocznie poniższych sprawozdań:

- 1) Oceny zasobów pomocy społecznej;
- 2) Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi,
- 3) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w Gminie Narew;
- 4) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Narew;
- 5) Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Narew;
- 6) Sprawozdanie ze współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W latach obowiązywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do 31 stycznia każdego roku za rok poprzedzający każda jednostka, która współuczestniczy

(jest odpowiedzialna lub jest partnerem) w realizacji celów sporządzi informację z realizacji wyżej wymienionych programów i projektów (dotyczących problemów społecznych).

Informacje przekazywane będą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Narwi, jako do jednostki koordynującej, który po analizie co dwa lata przygotuje i przedstawi sprawozdanie z realizacji Strategii Radzie Gminy najpóźniej do 31 marca roku następującego po każdym parzystym roku obowiązywania Strategii. Sprawozdanie może zostać przedstawione na posiedzeniu odpowiedniej Komisji Rady we wskazanym wyżej terminie. Sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów służyć będą bieżącemu monitoringowi realizacji Strategii oraz będą pomocne przy przeprowadzaniu ewaluacji Strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

3.4. Źródła finansowania

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, a także brak stałych, długookresowych źródeł finansowania.

Należy założyć, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029 będą: budżet gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, unijnych, programów celowych.

Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji. Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji.

Ramy finansowe realizacji Strategii są jednak uzależnione od możliwości finansowych gminy oraz wielu zmiennych, jak aktualna sytuacja społeczna i gospodarcza, kondycja finansów publicznych, zmiany na rynku pracy, zmiany w programie „Rodzina 500 plus”, zmiany w zakresie dostępu do konkretnych świadczeń itp.

Planowane wydatki definiowane będą corocznie w uchwale budżetowej. Jedną z podstaw do ich określenia będzie ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16 a ustawy o pomocy społecznej).

Uzasadnienie

Obowiązek tworzenia i wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych nakłada na samorząd gminny ustawa o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 16 b ustawy o pomocy społecznej gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych, zawierającą w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, jak też wskaźników realizacji działań.

Gmina opracowuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Obecnie funkcjonująca strategia została opracowana na lata 2014-2022, w związku z powyższym wystąpiła konieczność opracowania nowej na kolejne lata.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Narew na lata 2023-2029” jest zasadne.

**UCHWAŁA NR XLIX/.../22
RADY GMINY NAREW**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie zmiany uchwały w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami gminy

Na podstawie art. 18 ust. 2 lit. a, art. 40 ust. 1 i ust. 2 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j Dz. U. z 2022r. poz. 559 ze zm.) i art. 34 ust. 6, art. 37 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j Dz. U. z 2021r. poz. 1899r. ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XIV/90/08 Rady Gminy Narew z dnia 04 kwietnia 1998r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami gminy (t.j Dz. Urz. Woj. Podl. z 2013r. poz. 2666) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 12 zmienia się brzmienie ust. 1 i 2, które otrzymują następujące brzmienie:

„1. Wójt samodzielnie dokonuje czynności polegających na oddawaniu w najem, dzierżawę i użyczenie w tym na czas określony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieokreślony, ustala stawki bazowe czynszu, zasady ich aktualizacji i terminy płatności.”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

Aneta Leonowicz

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust.2 pkt.9 lit.a ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j Dz.U. z 2022r. poz. 559 ze zm.) do kompetencji rady należy określenie zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony oraz określenie zasad zawierania przez strony, po zakończeniu umowy dzierżawy lub najmu na czas oznaczony do 3 lat, kolejnych umów, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość. Projekt przewiduje zmianę zapisu § 12 uchwały Rada Gminy z dnia 04 kwietnia 2008r. Nr XIV/90/08 w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami gminy, który upoważni Wójta Gminy do samodzielnego dokonywania czynności polegających na oddawaniu w najem, dzierżawę, użyczenie w tym na czas określony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieokreślony, ustalaniu stawek bazowych czynszu, zasad ich aktualizacji i terminów płatności.

Obowiązująca uchwała nie daje możliwości Wójtowi Gminy na dokonywanie samodzielnie tych czynności. Stawki czynszu są zbyt niskie, nie były od wielu lat aktualizowane.

Zaproponowane zmiany pozwolą na dostosowanie uchwały do obowiązujących przepisów oraz na usprawnieniu i zwiększeniu efektywności gospodarowania nieruchomościami gminy.

UCHWAŁA NR XLIX/.../22
RADY GMINY NAREW

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie zmian w budżecie gminy Narew na 2022 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) i art. 211, 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Dokonać zmian w planie dochodów budżetowych: -zmienić plan dochodów budżetowych zgodnie z załącznikiem Nr 1.

§ 2. Dokonać zmian w planie wydatków budżetowych: -zmienić plan wydatków budżetowych zgodnie z załącznikiem Nr 2.

§ 3. Budżet po dokonanych zmianach zamknie się kwotą:

1) **po stronie dochodów – 29 525 934,22 zł**, z tego:

- bieżące w wysokości – 24 241 542,22 zł,
- majątkowe w wysokości – 5 284 392,00 zł;

2) **po stronie wydatków 30 952 512,22 zł**, z tego:

- bieżące w wysokości – 24 228 112,65 zł,
- majątkowe w wysokości – 6 724 399,57 zł.

§ 4. Deficyt budżetu gminy w wysokości **1 426 578,00 zł** zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

1) zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym – **96 085,70 zł**

2) wolnych środków w kwocie **1 229 365,07 zł**

3) przychodów jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie **63 769,56 zł**

4) przychodów jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków – **37 357,67 zł**.

§ 5. Zmienia się:

1) Zadania inwestycyjne w 2022 r.:

- zmienia się wartość i strukturę finansowania zadań inwestycyjnych określonych w poz. nr 1 i 14,
- dodaje się nowe zadania inwestycyjne określone w poz. nr 25,
- zgodnie z załącznikiem nr 3.

2) zakres zadań określonych w poz. nr 24 załącznika nr 4 do niniejszej uchwały dotyczącego wyodrębnionego z budżetu gminy Narew funduszu sołeckiego.

§ 6. Plan dochodów i wydatków dla wyodrębnionego rachunku dochodów oświatowych jednostek budżetowych: dochody 212 000,00 zł, wydatki 212 000,00 zł, zgodnie z załącznikiem nr 5.

§ 7. Objasnienia do Uchwały stanowią załącznik nr 6.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Narew.

§ 9. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia i podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodnicząca Rady Gminy

Aneta Leonowicz

Dochody

Rodzaj zadania: Poroz z JST							
Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
bieżące							
bieżące razem				82 000,00	0,00	0,00	82 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Rodzaj zadania: Własne							
Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
bieżące							
010			Rolnictwo i łowiectwo	812 674,55	0,00	21 850,00	834 524,55
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	01044		Infrastruktura sanitacyjna wsi	802 000,00	0,00	20 000,00	822 000,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0830	Wpływy z usług	800 000,00	0,00	20 000,00	820 000,00
	01095		Pozostała działalność	10 674,55	0,00	1 850,00	12 524,55
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	10 674,55	0,00	1 850,00	12 524,55
400			Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	317 269,05	0,00	9 989,00	327 258,05
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	40001		Dostarczanie ciepła	316 269,00	0,00	9 989,00	326 258,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	56 251,00	0,00	9 989,00	66 240,00
600			Transport i łączność	0,00	0,00	47 580,00	47 580,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	60004		Lokalny transport zbiorowy	0,00	0,00	47 580,00	47 580,00

		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	2170	Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	47 580,00	47 580,00
700		Gospodarka mieszkaniowa	43 370,00	0,00	6 000,00	49 370,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	43 370,00	0,00	6 000,00	49 370,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	0550	Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	13 250,00	0,00	2 130,00	15 380,00
	0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	30 000,00	0,00	3 870,00	33 870,00
720		Informatyka	0,00	0,00	10 175,40	10 175,40
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	72095	Pozostała działalność	0,00	0,00	10 175,40	10 175,40
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	0,00	10 175,40	10 175,40
750		Administracja publiczna	160 055,55	0,00	32,02	160 087,57
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	99 983,00	0,00	0,00	99 983,00
	75011	Urzędy wojewódzkie	1 024,55	0,00	32,02	1 056,57
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	1 014,55	0,00	32,02	1 046,57
756		Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	8 707 797,00	0,00	6 900,00	8 714 697,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75615	Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	3 396 710,00	0,00	1 400,00	3 398 110,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	0910	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	200,00	0,00	1 400,00	1 600,00

	75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	1 791 061,00	0,00	5 500,00	1 796 561,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0910	Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	15 000,00	0,00	5 500,00	20 500,00
758			Różne rozliczenia	4 030 107,00	0,00	6 988,00	4 037 095,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75814		Różne rozliczenia finansowe	97 874,00	0,00	6 988,00	104 862,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	34 803,00	0,00	6 988,00	41 791,00
852			Pomoc społeczna	707 952,00	0,00	18,00	707 970,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	85219		Ośrodki pomocy społecznej	107 100,00	0,00	18,00	107 118,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0920	Wpływy z pozostałych odsetek	0,00	0,00	18,00	18,00
bieżące razem				16 353 381,15	0,00	109 532,42	16 462 913,57
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	116 893,00	0,00	0,00	116 893,00
majątkowe							
majątkowe razem				5 284 392,00	0,00	0,00	5 284 392,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 652 455,00	0,00	0,00	1 652 455,00
Rodzaj zadania: Zlecone							
Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
bieżące							
600			Transport i łączność	240 860,00	0,00	33 132,06	273 992,06
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	60003		Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe	240 860,00	0,00	33 132,06	273 992,06
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2330	Dotacja celowa otrzymana od samorządu województwa na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	240 860,00	0,00	33 132,06	273 992,06
853			Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2 967 727,27	0,00	136 237,41	3 103 964,68

		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
85395		Pozostała działalność	2 967 727,27	0,00	136 237,41	3 103 964,68
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	2180	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19	2 967 727,27	0,00	136 237,41	3 103 964,68
855		Rodzina	2 897 501,70	0,00	99,80	2 897 601,50
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	85503	Karta Dużej Rodziny	301,70	0,00	99,80	401,50
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami	301,70	0,00	99,80	401,50
bieżące razem			7 527 159,38	0,00	169 469,27	7 696 628,65
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem:			29 246 932,53	0,00	279 001,69	29 525 934,22
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 769 348,00	0,00	0,00	1 769 348,00

Wydutki

Rodzaj zadania: Poroz z JST																					
Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydutki bieżące	Z tego:															
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	Wydutki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:					
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;								w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego			
Wydutki razem:				przed zmianą	330 000,00	180 000,00	20 000,00	0,00	20 000,00	160 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	330 000,00	180 000,00	20 000,00	0,00	20 000,00	160 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	
Rodzaj zadania: Własne																					
Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydutki bieżące	Z tego:															
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	Wydutki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:					
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;								w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego			
600			Transport i łączność	przed zmianą	5 839 989,15	1 521 568,53	1 521 568,53	0,00	1 521 568,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 318 420,62	4 318 420,62	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-37 000,00	-37 000,00	-37 000,00	0,00	-37 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	49 580,00	47 580,00	47 580,00	0,00	47 580,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	5 852 569,15	1 532 148,53	1 532 148,53	0,00	1 532 148,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 320 420,62	4 320 420,62	0,00	0,00	0,00
60004			Lokalny transport zbiorowy	przed zmianą	653 791,00	653 791,00	653 791,00	0,00	653 791,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	47 580,00	47 580,00	47 580,00	0,00	47 580,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	701 371,00	701 371,00	701 371,00	0,00	701 371,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4300			Zakup usług pozostałych	przed zmianą	653 791,00	653 791,00	653 791,00	0,00	653 791,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	47 580,00	47 580,00	47 580,00	0,00	47 580,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	701 371,00	701 371,00	701 371,00	0,00	701 371,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
60016			Drogi publiczne gminne	przed zmianą	4 720 698,15	832 777,53	832 777,53	0,00	832 777,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 887 920,62	3 887 920,62	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	-37 000,00	-37 000,00	-37 000,00	0,00	-37 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	4 685 698,15	795 777,53	795 777,53	0,00	795 777,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 889 920,62	3 889 920,62	0,00	0,00	0,00	
4270			Zakup usług remontowych	przed zmianą	738 035,53	738 035,53	738 035,53	0,00	738 035,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-37 000,00	-37 000,00	-37 000,00	0,00	-37 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	701 035,53	701 035,53	701 035,53	0,00	701 035,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6050			Wydutki inwestycyjne jednostek budżetowych	przed zmianą	2 470 019,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 470 019,44	2 470 019,44	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	2 472 019,44	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 472 019,44	2 472 019,44	0,00	0,00	0,00	
750			Administracja publiczna	przed zmianą	3 392 943,98	3 392 943,98	3 137 643,98	2 587 373,10	550 270,88	0,00	255 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	48 032,02	48 032,02	48 032,02	6 000,00	42 032,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	3 440 976,00	3 440 976,00	3 185 676,00	2 593 373,10	592 302,90	0,00	255 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Rodzaj zadania: Własne																					
Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydutki bieżące	Z tego:															
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	Wydutki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:					
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;								w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego			
75011			Urzędy wojewódzkie	przed zmianą	1 014,55	1 014,55	1 014,55	597,67	416,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	32,02	32,02	32,02	0,00	32,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	1 046,57	1 046,57	1 046,57	597,67	448,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4350			Zakup towarów (w	przed zmianą	416,88	416,88	416,88	0,00	416,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

			polityki społecznej	zmniejszenie	-1 616,00	-1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	1 616,00	1 616,00	1 616,00	1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	30 000,00	30 000,00	2 216,00	2 216,00	0,00	0,00	27 784,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	85395		Pozostała działalność	przed zmianą	30 000,00	30 000,00	600,00	600,00	0,00	0,00	29 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-1 616,00	-1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	1 616,00	1 616,00	1 616,00	1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	30 000,00	30 000,00	2 216,00	2 216,00	0,00	0,00	27 784,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	przed zmianą	29 400,00	29 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-1 616,00	-1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	27 784,00	27 784,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27 784,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4740	Wynagrodzenia i uposażenia wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	przed zmianą	500,00	500,00	500,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	1 370,00	1 370,00	1 370,00	1 370,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	1 870,00	1 870,00	1 870,00	1 870,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4850	Składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłacanych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	przed zmianą	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zwiększenie	246,00	246,00	246,00	246,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	346,00	346,00	346,00	346,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rodzaj zadania:Wlasne

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Z tego:											Wydatki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:		Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów						
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;													
855			Rodzina	przed zmianą	42 203,00	42 203,00	19 803,00	0,00	19 803,00	0,00	22 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	43 203,00	43 203,00	20 803,00	0,00	20 803,00	0,00	22 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	przed zmianą	28 403,00	28 403,00	6 003,00	0,00	6 003,00	0,00	22 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	29 403,00	29 403,00	7 003,00	0,00	7 003,00	0,00	22 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		2910	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	przed zmianą	5 493,00	5 493,00	5 493,00	0,00	5 493,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	6 493,00	6 493,00	6 493,00	0,00	6 493,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wydatki razem:				przed zmianą	22 817 124,15	16 244 724,58	13 574 618,58	7 668 342,10	5 906 276,48	1 112 219,00	1 442 977,00	16 910,00	0,00	98 000,00	6 572 399,57	6 572 399,57	55 794,68	0,00	0,00		
				zmniejszenie	-38 616,00	-38 616,00	-37 000,00	0,00	-37 000,00	0,00	-1 616,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	148 148,42	146 148,42	146 148,42	14 604,00	131 544,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	22 926 656,57	16 352 257,00	13 683 767,00	7 682 946,10	6 000 820,90	1 112 219,00	1 441 361,00	16 910,00	0,00	98 000,00	6 574 399,57	6 574 399,57	55 794,68	0,00	0,00		

Rodzaj zadania:Zlecone

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Z tego:											Wydatki majątkowe	inwestycje i zakupy inwestycyjne	z tego:		Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	w tym: na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów						
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;													
600			Transport i łączność	przed zmianą	240 860,00	240 860,00	240 860,00	0,00	240 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	33 132,06	33 132,06	33 132,06	0,00	33 132,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	273 992,06	273 992,06	273 992,06	0,00	273 992,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	60003		Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe	przed zmianą	240 860,00	240 860,00	240 860,00	0,00	240 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	33 132,06	33 132,06	33 132,06	0,00	33 132,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	273 992,06	273 992,06	273 992,06	0,00	273 992,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		4300	Zakup usług pozostałych	przed zmianą	240 860,00	240 860,00	240 860,00	0,00	240 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	33 132,06	33 132,06	33 132,06	0,00	33 132,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	273 992,06	273 992,06	273 992,06	0,00	273 992,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
853			Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	przed zmianą	2 967 727,27	2 967 727,27	36 984,01	26 166,01	10 818,00	0,00	2 930 743,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	136 237,41	136 237,41	14 879,11	14 879,11	0,00	0,00	121 358,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	3 103 964,68	3 103 964,68	51 863,12	41 045,12	10 818,00	0,00	3 052 101,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Rodzaj zadania:Zlecone

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan	Z tego:													
-------	----------	---	-------	------	---------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		/ grupa				Wydatki bieżące	z tego:							Wydatki majątkowe	z tego:					
							wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wyплаты z tytułu poręczeń i gwarancji		obsługa długu	inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym:			
								wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;								na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego	
	85395		Pozostała działalność	przed zmianą	2 967 727,27	2 967 727,27	36 984,01	26 166,01	10 818,00	0,00	2 930 743,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	136 237,41	136 237,41	14 879,11	14 879,11	10 818,00	0,00	121 358,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	3 103 964,68	3 103 964,68	51 863,12	41 045,12	10 818,00	0,00	3 052 101,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	2 930 743,26	2 930 743,26	0,00	0,00	0,00	0,00	2 930 743,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		3110	Świadczenia społeczne	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	121 358,30	121 358,30	0,00	0,00	0,00	0,00	121 358,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	3 052 101,56	3 052 101,56	0,00	0,00	0,00	0,00	3 052 101,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	21 886,00	21 886,00	21 886,00	21 886,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	zmniejszenie	12 435,00	12 435,00	12 435,00	12 435,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	34 321,00	34 321,00	34 321,00	34 321,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	3 762,20	3 762,20	3 762,20	3 762,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	zmniejszenie	2 138,65	2 138,65	2 138,65	2 138,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	5 900,85	5 900,85	5 900,85	5 900,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	517,81	517,81	517,81	517,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	zmniejszenie	305,46	305,46	305,46	305,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	823,27	823,27	823,27	823,27	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	855		Rodzina	przed zmianą	2 897 501,70	2 897 501,70	291 813,80	236 052,07	55 761,73	0,00	2 605 687,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	16 099,80	16 099,80	99,80	0,00	99,80	0,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	2 897 601,50	2 897 601,50	275 913,60	220 052,07	55 861,53	0,00	2 621 687,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	1 718 000,00	1 718 000,00	244 623,00	233 085,00	11 538,00	0,00	1 473 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	16 000,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	1 718 000,00	1 718 000,00	228 623,00	217 085,00	11 538,00	0,00	1 489 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	1 473 377,00	1 473 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 473 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		3110	Świadczenia społeczne	zmniejszenie	16 000,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	1 489 377,00	1 489 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 489 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	200 301,00	200 301,00	200 301,00	200 301,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	184 301,00	184 301,00	184 301,00	184 301,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	301,70	301,70	301,70	0,00	301,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		85503	Karta Dużej Rodziny	zmniejszenie	99,80	99,80	99,80	0,00	99,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	401,50	401,50	401,50	0,00	401,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	301,70	301,70	301,70	0,00	301,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	zmniejszenie	99,80	99,80	99,80	0,00	99,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	401,50	401,50	401,50	0,00	401,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	7 526 386,38	7 526 386,38	1 479 267,22	318 206,60	1 194 292,48	0,00	6 047 119,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	-16 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	185 469,27	185 469,27	48 110,97	14 879,11	33 231,86	0,00	137 358,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				po zmianach	7 695 855,65	7 695 855,65	1 511 378,19	317 085,71	1 194 292,48	0,00	6 184 477,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Wydatki razem:																	

Zadania inwestycyjne w 2022 roku

Jednostka organizacyjna realizująca program - Urząd Gminy Narew, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Narwi

Lp.	Dział	Rozdz.	§**	Nazwa zadania inwestycyjnego	Lata realizacji	Ogólna wartość zadania	Planowane wydatki					Rok 2023
							rok 2022	z tego źródła finansowania				
								dochody własne jst	kredyty i pożyczki	środki pochodzące z innych źródeł*	środki wymienione w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 u.f.p.	
1.	600	60016	6050	Modernizacja ulicy we wsi Waški (I etap)	2021-2022	93 150	87 000	57 213	29 787			
2.	600	60016	6050	Przebudowa ulic Piaski (droga gm. Nr 107177B) i Kościelnej (droga gm. Nr 107174B) w miejscowości Narew	2020-2022	790 346,22	770 335,99	443 478,00		326 857,99		
3.	600	60016	6050	Przebudowa 2 przejść dla pieszych na ul. Mickiewicza nr ew. 107183B i budowa 1 przejścia dla pieszych na ul. Białowieskiej nr ew. 107172B	2021-2022	118 034,50	113 000,00	19 421		93 579		
4.	600	60016	6050, 6370	Przebudowa ulic prowadzących oraz przylegających bezpośrednio do pasa startowego lądowiska	2020-2022	2 567 115	2 550 000	585 027	37 473	1 927 500		

				firmy „Pronar” Sp. z o.o. (zadanie obejmuje przebudowę ulic: Świerkowej, Gajowej, Bukowej, Jaśminowej oraz przylegającej do pasa startowego lądowiska firmy „Pronar” Sp. z o.o. – działki nr 726/10, 726/56, 725/8, 728, 1441, 1458/8, 1458/23, 726/62, 726/20, 726/60)								
5.	926	92695	6050, 6370	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Narwi	2020-2022	1 329 000	1 324 000	156 318	10 569	1 157 113		
6.	010	01043	6050	Rozbudowa, modernizacja sieci wodociągowej na ulicy Palmowej i Sosnowej w Narwi zadanie realizowane przy współdziałaniu środków Funduszu Sołectkiego Sołectwa Narew – Gnolica w wysokości 37 893,71 zł	2020-2022	53 123,71	51 893,71	51 893,71				
7.	600	60016	6060	Zakup kostki brukowej – zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołectkiego Sołectwa Narew-Piaski	2022	34 827,17	34 827,17	34 827,17				
8.	600	60016	6050	Rozbudowa drogi łączącej obręb Łopuchówka z obrębem Tyniewiczze Duże –	2022	43 424,44	43 424,44	43 424,44				

				zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectw: Łopuchówka, Tyniewiczze Duże i Tyniewiczze Małe								
9.	921	92109	6050	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Łosince (przygotowanie terenu, wykonanie altany drewnianej i wychodka) - zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Łosinka	2021-2022	39 335,57	20 151,57	20 151,57				
10.	900	90095	6050	Wykonanie infrastruktury turystycznej: wykonanie wiaty i parkingu w sołectwie Soce - zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Soce	2022	0	0	0				
11.	801	80195	6050	Modernizacja dziedzińca przy ZSP w Narwi	2022	114 000	114 000	104 391	9 609			
12.	801	80195	6050	Modernizacja placu zabaw przy ZSP w Narwi	2022	130 000	130 000	121 352,30	8 647,70			
13.	600	60016	6050	Wykonanie odwodnienia ulicy w miejscowości Soce	2022	50 000	50 000	50 000				
14.	600	60016	6050	Modernizacja ulicy Palmowej (od ulicy Stodolnej) i części ulicy Sosnowej (od ulicy	2022	221 000	221 000	221 000				

				Palmowej do ulicy Ogrodowej) w miejscowości Narew								
15.	754	75412	6050	Wykończenie boksu garażowego OSP w miejscowości Łosinka	2019-2022	326 204,23	50 280	50 280				
16.	921	92109	6050	Wykończenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Łosinka	2020-2022	191 269	40 500	40 500				
17.	700	70005	6050	Prace przygotowawcze do termomodernizacji budynku zajmowanego przez OSP Narew i GBP w Narwi polegające na rozbiórce ścianki osłonowej (cegła silikatowa) oraz ociepleniu tej ściany	2022	45 358,99	45 358,99	45 358,99				
18.	851	85195	6060	Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych na szczepienia w celu przeciwdziałania COVID-19	2022	225 000	225 000			225 000		
19.	801	80195	6050	Wykonanie ogrodzenia przy ZSP w Narwi	2022	16 000	16 000	16 000				
20.	600	60013	6050	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 685 w rejonie ulic Szlak Żubra i Stefana Żeromskiego w miejscowości Narew	2022	430 500,00	430 500,00			430 500,00		
21.	801	80101	6050	Zakup i wymiana drzwi w ZSP w Narwi	2022	26 000	26 000	26 000				

22.	010	01044	6050	Sporządzenie specyfikacji zamówienia zadania pod nazwą „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Narew”	2022	5 000	5 000	5 000				
23.	600	60016	6050	Wykonanie podjazdów z kostki brukowej do zamieszkałych posesji - zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Istok	2022	12 759,01	12 759,01	12 759,01				
24.	921	92109	6060	Zakup busa z przeznaczeniem na działalność Narwińskiego Ośrodka Kultury	2022	150 000	150 000	150 000				
25.	600	60016	6050	Wykonanie mapy do celów projektowych odcinka drogi we wsi Ogrodniki (ulica)-zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Ogrodniki	2022	2 000	2 000	2 000				
Ogółem						7 013 447,84	6 513 030,88	2 256 395,19	96 085,70	4 160 549,99		

Zestawienie Funduszu Soleckiego na 2022 rok.

Lp	Nazwa solectwa	Nazwa zadania	Wydatek wg klasyfikacji budżetowej														
			Dz. 600 Roz. 60016 § 4210	Dz. 600 Roz. 60016 § 4270	Dz. 600 Roz. 60016 § 6050	Dz. 600 Roz. 60016 § 6060	Dz. 710 Roz. 71012 § 4300	Dz. 921 Roz. 92109 § 4210	Dz. 921 Roz. 92109 § 4270	Dz. 921 Roz. 92109 § 6050	Dz. 900 Roz. 90015 § 4270	Dz. 900 Roz. 90095 § 6050	Dz. 010 Roz. 01043 § 6050				
1.	Ancuty	Remont drogi poprzez dożwirowanie drogi w kierunku szosy, zaczynając od numeru posesji 36 (blisko rzeki).		14 182,76													
2.	Białki	1. Wyłożenie schodów gresem antypoślizgowym i zamocowanie barierki ochronnej na schodach.							5 320,93								
		2. Dożwirowanie drogi gminnej Białki – Kołpaki żwirem do granicy gminy Zabłudów.		7 000,00													
3.	Chrabostówka	1. Zakup materiałów do świetlicy wiejskiej poprzez płyty gipsowe oraz materiałów potrzebnych do remontu świetlicy np. ścian, sufitu, szpachlowania, malowania ścian kolorem.							10 635,17								
		2. Zakup drzwi wewnętrznych wraz z ościeżnicami do świetlicy wiejskiej.							3 000,00								
4.	Doratynka	Oświetlenie uliczne w solectwie Doratynka.										13 580,41					
5.	Gorędy	Dożwirowanie drogi gminnej od drogi powiatowej przez wieś Gorędy do wsi Bruszkowszczyzna.		11 828,10													
6.	Gorodczyno	Wymiana lamp oświetlenia ulicznego w miejscowości Gorodczyno z sodowych na ledowe szt. 10 oraz dowieszenie lam ledowych wraz z oprzyrządowaniem min. szt. 4										13 361,37					
7.	Gorodzisko	1. Doposażenie świetlicy w 2 duże 20 i 30l, komplet 8 cz. garnków, 2 patelnie, krajalnica, mikrofalówka, robot kuchenny, czajnik, termos gastronomiczny 3l, blachy i wałki, maty silikonowe, odkurzacz.							5 000,00								
		2. Zakup kosiarki akumulatorowej wraz z nożami, akumulatorem i ładowarką.							2 500,00								
		3. Stół wielofunkcyjny do gry i zabawy oraz w bilard.							7 504,16								
8.	Janowo	Remont drogi gminnej z Janowa do Kaczał poprzez wysypanie żwirem drogowym.		12 047,13													
9.	Koźliki	-	-	-				-	-	-	-	-	-	-	-	-	
10.	Krzywicz	1. Odkrzaczenie pobocza drogi gminnej w kierunku Chrabostówki o długości 600 m.		3 030,27													
		2. Odtworzenie rowów przy drodze w kierunku Chrabostówki na długości 700 m z każdej strony.		14 000,00													
11.	Kutowa	1. Odkrzaczenie drogi gminnej dojazdowej do pól na odcinku pomiędzy domami nr 38 i nr 40 do lasu.		6 000,00													
		2. Remont drogi gminnej dojazdowej do pól na odcinku pomiędzy domami nr 38 i nr 40 do lasu poprzez oczyszczenie, pogłębienie rowu przy drodze, położenie przepustu.		3 000,00													
		3. Dożwirowanie drogi gminnej zagumiennej po prawej stronie patrząc od Chrabostówki na odcinku do znaku Kutowa – 100 metrów.		3 813,77													
12.	Lachy	Dożwirowanie odcinka drogi Lachy - Koźyno		14 073,24													

13.	Makówka	Robocizna - wykonanie prac wewnątrz pomieszczeń świetlicy wiejskiej w miejscowości Makówka (malowanie sufitów, ułożenie paneli na ścianach, położenie terakoty i glazury; podłączenie instalacji elektrycznej z zakupem niezbędnych materiałów. Zwiększenie mocy elektrycznej na 3-fazową). Zakup i montaż szamba bezodpływowego od 3-5 m ³ .							17 358,82			
14.	Narew – Gnilica	Rozbudowa, modernizacja sieci wodociągowej na ulicy Palmowej i Sosnowej.										37 893,71
15.	Narew – Osiedle	Położenie nakładki na ul. Konopnickiej (warstwa asfaltowa).		38 879,39								
16.	Narew – Piaski	Zakup kostki brukowej.				34 827,17						
17.	Nowiny	Remont drogi nr 18 i nr 16 w Nowinach poprzez dożwirowanie kruszywem.		13 744,68								
18.	Odrynki	Odnowienie zewnętrznych ścian budynku świetlicy wiejskiej (elewacja).							15 332,72			
19.	Przybudki	Dożwirowanie drogi łączącej wieś Przybudki z Ferma- kruszywem łamanym.		14 347,04								
20.	Puchły	Remont drogi gminnej od wsi Puchły w kierunku kładki poprzez: 1). 5 rur przepustowych FI 300; 2) 6 wywrotek żwiru na drogę; 3) równanie drogi do kładki - odcinek 120 MB; 4) wykopanie rur przepustowych 5 szt.; 5) równanie drogi po osadzeniu przepustów.		13 142,33								
21.	Saki	Remont drogi gminnej Saki – (droga powiatowa) Ogrodniki – Białki poprzez utwardzenie nawierzchni kruszywem łamanym.		12 266,17								
22.	Waniewo	1.Uzupełnienie oświetlenia ulicznego o lampy na postawionych słupach we wsi Waniewo.									10 000,00	
		2. Wsypanie kruszywem łamanym – pospółką odcinka drogi we wsi Waniewo.		3 470,89								
23.	Istok	Wykonanie podjazdów z kostki brukowej do zamieszkałych posesji.			12 759,01							
24.	Ogrodniki	1. Wykopanie rowu odwadniającego, wyprofilowanie zakrętu oraz dożwirowanie odcinka drogi we wsi Ogrodniki (ulica)		10 628,00								
		2. Geodezyjne wytyczenie granic odcinka drogi we wsi Ogrodniki (ulica)				1 500,00						
		3. Wykonanie mapy do celów projektowych odcinka drogi we wsi Ogrodniki (ulica)			2 000,00							
25.	Radźki	Naprawa powierzchni drogi od wsi Radźki do szosy tłuczniem.		6 000,00								
		Odkrzaczenie rowów i usunięcie pni drzew drogi od wsi Raźdzki od szosy.		5 718,58								
26.	Gradoczno	Wymiana lamp ulicznych sztuk 12 na lampy ledowe (energooszczędne).									12 539,97	
27.	Trześcianka	1. Wykonanie dojazdu w kierunku boksu garażowego od strony drogi publicznej 685 – ok. 120 m ² – z płyt ażurowych z podbudową przystosowanych do przejazdu pojazdów pow. 3 ton.		17 068,16								
		2. Poprawa nawierzchni uliczki bocznej przy posesjach początkowych od drogi publicznej 685 do posesji nr 17B i dalej.		5 000,00								
28.	Łopuchówka	Rozbudowa drogi łączącej obręb Łopuchówka z obrębem Tyniewicze Duże. (Wspólne zadanie 3 sołectw: Łopuchówka, Tyniewicze Duże, Tyniewicze Małe).			12 594,73							
29.	Tyniewicze Duże	Rozbudowa drogi łączącej obręb Łopuchówka z obrębem Tyniewicze Duże. (Wspólne zadanie 3 sołectw: Łopuchówka, Tyniewicze Duże, Tyniewicze Małe).			17 468,34							

30.	Tyniewicze Małe	Rozbudowa drogi łączącej obręb Łopuchówka z obrębem Tyniewicze Duże. (Wspólne zadanie 3 sołectw: Łopuchówka, Tyniewicze Duże, Tyniewicze Małe).			13 361,37								
31.	Waśki	Remont drogi we wsi Waśki (od krzyżówki początku wsi Waśki do leśniczówki).		13 744,68									
32.	Rybaki	Naprawa drogi od ulicy w Rybakach do Cimoch, począwszy od Rybak poprzez utwardzenie nawierzchni i usunięcie zarośli z jednej strony drogi na odcinku około 100 metrów.		14 675,60									
33.	Kowęła	Wykonanie elewacji zewnętrznej budynku świetlicy wiejskiej.						13 197,09					
34.	Kotłówka	Wykonanie podjazdów do zamieszkałych posesji we wsi z kostki brukowej. Inwestycję rozpocząć od strony m. Zabłocie.		12 813,77									
35.	Iwanki	Wyrównanie i dożwirowanie drogi gminnej nr 107.		13 197,09									
36.	Łosinka	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Łosince (przygotowanie terenu, wykonanie altany drewnianej i wychodka).							20 151,57				
37.	Soce	Dożwirowanie dróg dojazdowych we wsi Soce od posesji nr 171, kruszywo łamane.		14 839,88									
Razem:			0,00	298 511,53	58 183,45	34 827,17	1 500,00	28 639,33	51 209,56	20 151,57	49 481,75	0,00	37 893,71
Ogółem:			580 398,07										

Plan dochodów i wydatków dla wyodrębnionego rachunku dochodów oświatowych jednostki budżetowej na 2022 rok

			Stan środków obrotowych na początek roku	0
801			Oświata i wychowanie	0
	80148		Stołówki szkolne	0
			Stan środków obrotowych na koniec roku	0
801			Oświata i wychowanie	0
	80148		Stołówki szkolne	0
			Dochody	212 000
801			Oświata i wychowanie	212 000
	80148		Stołówki szkolne	212 000
		0670	Wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	78 000
		0690	Wpływy różnych opłat	133 700
		0920	Pozostałe odsetki	300
			Wydatki	212 000
801			Oświata i wychowanie	212 000
	80148		Stołówki szkolne	212 000
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 000
		4220	Zakup środków żywności	208 000
		4300	Zakup usług pozostałych	3 000

Objaśnienia

I. Dokonuje się zmian w planie **dochodów** budżetowych:

1. Zwiększenie dochodów w wysokości:

- 20 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 010 01044 0830 (wpływy z usług),
- 1 850,00 zł według klasyfikacji budżetowej 010 01044 0750 (wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych jednostek samorządu terytorialnego oraz innych umów o podobnym charakterze),
- 9 989,00 zł według klasyfikacji budżetowej 400 40001 0970 (wpływy z różnych dochodów), jako rekompensata za wytwarzanie ciepła,
- 47 580,00 zł według klasyfikacji budżetowej 600 60004 2170 (środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych),
- 2 130,00 zł według klasyfikacji budżetowej 700 70005 0550 (wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości),
- 3 870,00 zł według klasyfikacji budżetowej 700 70005 0750 (wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych jednostek samorządu terytorialnego oraz innych umów o podobnym charakterze),
- 10 175,40 zł według klasyfikacji budżetowej 720 72095 0940 (wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych),
- 32,02 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75011 2100 (środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy) nadanie numeru PESEL,
- 1 400,00 zł według klasyfikacji budżetowej 756 75615 0910 (wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat),
- 5 500,00 zł według klasyfikacji budżetowej 756 75616 0910 (wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat),
- 6 988,00 zł według klasyfikacji budżetowej 758 75814 2100 (środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy) realizacja dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy,
- 33 132,06 zł według klasyfikacji budżetowej 600 60003 2330 (dotacja celowa otrzymana od samorządu województwa na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego),
- 136 237,41 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 2180 (środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19) z przeznaczeniem na realizację wypłat dodatku węglowego, oraz wypłatę dodatków dla gospodarstw domowych i podmiotów wrażliwych oraz rekompensaty dla przedsiębiorstw energetycznych,
- 18,00 zł według klasyfikacji budżetowej 852 85219 0920 (wpływy z pozostałych odsetek),
- 99,80 zł według klasyfikacji budżetowej 855 85503 2010 (dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami) przeznaczona na realizację zadań związanych z przyznawaniem Karty Dużej Rodziny wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

II. Dokonuje się zmian w planie **wydatków** budżetowych:

1. Zwiększenie wydatków w wysokości:

- 47 580,00 zł według klasyfikacji budżetowej 600 60004 4300 (zakup usług pozostałych) jako zwiększenie wydatków dot. lokalnego transportu zbiorowego,

- 2 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 600 60016 6050 (wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych), w związku ze złożonym wnioskiem o zmianę przedsięwzięcia do realizacji w ramach funduszu sołectkiego Sołectwa Ogrodniki, według załącznika nr 4 poz. nr 24,
- 32,02 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75011 4350 (zakup towarów (w szczególności materiałów, leków, żywności) w związku z pomocą obywatelom Ukrainy),
- 6 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75023 4170 (wynagrodzenia bezosobowe),
- 29 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75023 4210 (zakup materiałów i wyposażenia),
- 3 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75023 4360 (opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych),
- 15 914,40 zł według klasyfikacji budżetowej 754 75412 4210 (zakup materiałów i wyposażenia),
- 5 389,00 zł według klasyfikacji budżetowej 801 80101 4750 (wynagrodzenia nauczycieli wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy),
- 1 599,00 zł według klasyfikacji budżetowej 801 80101 4850 (składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłacanych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy),
- 25 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 801 80104 4330 (zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego), koszty wychowania przedszkolnego,
- 1 370,00 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 4740 (wynagrodzenia i uposażenia wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy),
- 246,00 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 4850 (składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłacanych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy),
- 33 132,06 zł według klasyfikacji budżetowej 600 60003 4300 (zakup usług pozostałych),
- 121 358,30 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 3110 (świadczenia społeczne),
- 12 435,00 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 4010 (wynagrodzenia osobowe pracowników),
- 2 138,65 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 4110 (składki na ubezpieczenia społeczne),
- 305,46 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 4120 (składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy),
- 18,00 zł według klasyfikacji budżetowej 852 85219 4210 (zakup materiałów i wyposażenia),
- 99,80 zł według klasyfikacji budżetowej 855 85503 4210 (zakup materiałów i wyposażenia),
- 29 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75023 4210 (zakup materiałów i wyposażenia),
- 10 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 750 75023 4300 (zakup usług pozostałych),
- 1 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 855 85502 2910 (zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości), z przeznaczeniem na zwrot zasiłku pielęgnacyjnego nienależnie pobranego do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- 16 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 855 85502 3110 (świadczenia społeczne).

2. Zmniejszenie wydatków w wysokości:

- 37 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 600 60016 4270 (zakup usług remontowych) w związku ze złożonym wnioskiem o zmianę przedsięwzięcia do realizacji w ramach funduszu sołectkiego Sołectwa Ogrodniki, według załącznika nr 4 poz. nr 24 (2 000,00 zł) oraz zmniejszenia o kwotę 35 000,00 zł zakup usług remontowych,
- 1 616,00 zł według klasyfikacji budżetowej 853 85395 3290 (świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP),
- 16 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej 855 85502 4110 (składki na ubezpieczenia społeczne).

Ponadto dokonuje zmniejszenia w kwocie 5 000,00 zł według klasyfikacji budżetowej

600 60016 6050 (wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych) z zadania inwestycyjnego określonych w poz. nr 1 załącznika inwestycyjnego oraz zwiększenia w kwocie 5 000,00 zł według tej samej klasyfikacji na zadanie inwestycyjne określne w poz. nr 14 załącznika inwestycyjnego.

**Uchwała Nr XLIX /.../22
Rady Gminy Narew
z dnia 29 grudnia 2022 r.**

w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Narew na lata 2022– 2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 226, art. 227, art. 228, art. 229, art. 230 ust. 6 i art. 231 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm) uchwała się, co następuje:

- § 1. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXVIII/201/22 Rady Gminy Narew z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Narew na lata 2022-2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2035 otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXXVIII/201/22 Rady Gminy Narew z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Narew na lata 2022-2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2035 otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 2 do niniejszej uchwały.
- § 3. Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr XXXVIII/201/22 Rady Gminy Narew z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Narew na lata 2022-2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2035 otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 3 do niniejszej uchwały.
- § 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.
- § 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Aneta Leonowicz

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego 1)

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 3-letniej

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^x	z tego:										
		Dochody bieżące ^x	z tego:							Dochody majątkowe ^x	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące ^{x 3)}	pozostałe dochody bieżące ⁴⁾	z podatku od nieruchomości	ze sprzedaży majątku ^x		z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.5.1	1.2	1.2.1	1.2.2	
Wykonanie 2019	18 985 437,14	17 908 909,93	2 320 696,00	397 950,22	3 876 601,00	5 576 058,58	5 737 604,13	3 283 001,24	1 076 527,21	81 746,65	994 780,56	
Wykonanie 2020	21 901 613,09	18 711 376,37	2 123 247,00	75 850,62	3 881 697,00	6 181 190,74	6 449 391,01	3 457 338,17	3 190 236,72	86 946,92	3 103 289,80	
Plan 3 kw. 2021	21 997 429,77	18 989 790,77	2 244 885,00	823 193,00	3 787 329,00	5 887 184,77	6 247 199,00	3 299 970,00	3 007 639,00	191 494,00	2 816 145,00	
Wykonanie 2021	24 393 614,18	20 441 014,56	2 429 936,00	966 812,84	4 135 480,00	6 316 805,60	6 591 980,12	3 329 069,57	3 952 599,62	580 548,50	3 372 051,12	
2022	29 525 934,22	24 241 542,22	3 081 853,00	253 251,00	3 932 233,00	9 398 567,22	7 575 638,00	3 751 095,00	5 284 392,00	103 444,00	5 180 948,00	
2023	16 117 243,00	16 037 243,00	2 168 750,00	450 261,00	3 780 300,00	1 429 473,00	8 208 459,00	3 850 203,00	80 000,00	80 000,00	0,00	
2024	16 112 979,00	16 032 979,00	2 180 563,00	470 520,00	3 780 300,00	1 435 690,00	8 165 906,00	3 850 203,00	80 000,00	80 000,00	0,00	
2025	16 172 536,00	16 102 536,00	2 195 860,00	490 570,00	3 780 300,00	1 456 183,00	8 179 623,00	3 850 203,00	70 000,00	70 000,00	0,00	
2026	16 155 243,00	16 105 243,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	
2027	16 165 342,00	16 125 342,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	
2028	16 170 543,00	16 130 543,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	
2029	16 170 543,00	16 130 543,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	
2030	16 175 543,00	16 130 543,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	
2031	16 180 521,00	16 135 521,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	
2032	16 177 521,00	16 135 521,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	42 000,00	0,00	0,00	

2033	16 177 521,00	16 135 521,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	42 000,00	0,00	0,00
2034	16 177 521,00	16 135 521,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	42 000,00	0,00	0,00
2035	16 175 521,00	16 135 521,00	0,00	0,00	0,00	1 465 800,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00

¹⁾ Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

²⁾ Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

³⁾ W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

⁴⁾ W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:											
		Wydatki bieżące ^x	w tym:							Wydatki majątkowe ^x	w tym:		
			na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	w tym:		wydatki na obsługę długu ^x	w tym:			Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne	
					gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^x	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x				
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1	
Wykonanie 2019	18 909 278,73	17 096 821,30	6 954 584,40	0,00	0,00	33 114,46	0,00	0,00	0,00	1 812 457,43	1 812 457,43	186 557,05	
Wykonanie 2020	22 817 944,29	17 270 736,15	6 768 615,50	0,00	0,00	25 022,40	0,00	0,00	0,00	5 547 208,14	5 547 208,14	415 600,00	
Plan 3 kw. 2021	23 887 630,77	18 581 539,75	7 514 735,90	0,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	5 306 091,02	5 306 091,02	825 995,00	
Wykonanie 2021	23 284 565,94	18 857 645,65	7 564 320,71	0,00	0,00	31 353,53	0,00	0,00	0,00	4 426 920,29	4 426 920,29	356 906,79	
2022	30 952 512,22	24 228 112,65	8 000 031,81	0,00	0,00	98 000,00	0,00	0,00	0,00	6 724 399,57	6 724 399,57	150 000,00	
2023	15 878 401,30	15 876 401,30	7 835 500,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00	0,00	
2024	15 874 179,00	15 873 179,00	7 842 602,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	1 000,00	1 000,00	0,00	
2025	16 072 144,00	16 053 144,00	7 900 402,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	19 000,00	19 000,00	0,00	
2026	16 054 851,00	16 032 851,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	22 000,00	22 000,00	0,00	
2027	16 064 950,00	16 031 950,00	0,00	0,00	0,00	80 000,00	0,00	0,00	0,00	33 000,00	33 000,00	0,00	
2028	16 070 151,00	16 027 151,00	0,00	0,00	0,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	43 000,00	43 000,00	0,00	
2029	16 070 151,00	16 023 151,00	0,00	0,00	0,00	65 000,00	0,00	0,00	0,00	47 000,00	47 000,00	0,00	
2030	16 075 151,00	16 022 151,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	53 000,00	53 000,00	0,00	
2031	16 080 129,00	16 027 129,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	53 000,00	53 000,00	0,00	
2032	16 082 966,93	16 030 966,93	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	52 000,00	52 000,00	0,00	
2033	16 088 781,00	16 037 781,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	51 000,00	51 000,00	0,00	
2034	16 088 781,00	16 036 781,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	52 000,00	52 000,00	0,00	
2035	16 086 781,00	16 022 781,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	64 000,00	64 000,00	0,00	

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	w tym:	Przychody budżetu ^x	z tego:					
		Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych ⁵⁾		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	w tym:	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^{x 6)}	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy ^x	w tym:
					na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x
Lp	3	3.1	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1
Wykonanie 2019	76 158,41	76 158,41	915 385,78	0,00	0,00	0,00	0,00	915 385,78	0,00
Wykonanie 2020	-916 331,20	0,00	1 945 756,19	1 200 000,00	170 575,01	3 450,48	3 450,48	742 305,71	742 305,71
Plan 3 kw. 2021	-1 890 201,00	0,00	2 197 061,00	1 413 424,01	1 106 564,01	39 281,44	39 281,44	744 355,55	744 355,55
Wykonanie 2021	1 109 048,24	306 860,00	783 636,99	0,00	0,00	39 281,44	0,00	744 355,55	0,00
2022	-1 426 578,00	0,00	1 681 910,93	96 085,70	96 085,70	101 127,23	101 127,23	1 484 698,00	1 229 365,07
2023	238 841,70	238 841,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	238 800,00	238 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	94 554,07	94 554,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	88 740,00	88 740,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	88 740,00	88 740,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	88 740,00	88 740,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁵⁾ Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

⁶⁾ W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Wyszczególnienie	z tego:				Rozchody budżetu ^x	z tego:			
	Splaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych ^x	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^{x 7)}	w tym:		Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	w tym:		
		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x			łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu splaty zobowiązań ^x	z tego:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x
Lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
Wykonanie 2019	0,00	0,00	0,00	0,00	245 788,00	245 788,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2020	0,00	0,00	0,00	0,00	245 788,00	245 788,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2021	0,00	0,00	0,00	0,00	306 860,00	306 860,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	0,00	306 860,00	306 860,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	255 332,93	255 332,93	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	238 841,70	238 841,70	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	238 800,00	238 800,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	100 392,00	100 392,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	94 554,07	94 554,07	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	88 740,00	88 740,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	88 740,00	88 740,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	88 740,00	88 740,00	0,00	0,00	0,00

⁷⁾ W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:						Kwota długu ^x	w tym: kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków ^x	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
	łącznie kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu ^x			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi ^x	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁸⁾ a wydatkami bieżącymi ^x
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	z tego:			kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x					
środkami nowego zobowiązania		wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	innymi środkami							
Lp	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2
Wykonanie 2019	x	x	x	x	0,00	0,00	1 053 055,00	0,00	812 088,63	1 727 474,41
Wykonanie 2020	x	x	x	x	0,00	0,00	2 007 267,00	0,00	1 440 640,22	2 186 396,41
Plan 3 kw. 2021	x	x	x	x	0,00	0,00	1 700 407,00	0,00	408 251,02	1 191 888,01
Wykonanie 2021	x	x	x	x	0,00	0,00	1 700 407,00	0,00	1 583 368,91	2 367 005,90
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 541 159,77	0,00	13 429,57	1 599 254,80
2023	x	x	x	x	0,00	0,00	1 302 318,07	0,00	160 841,70	160 841,70
2024	x	x	x	x	0,00	0,00	1 063 518,07	0,00	159 800,00	159 800,00
2025	x	x	x	x	0,00	0,00	963 126,07	0,00	49 392,00	49 392,00
2026	x	x	x	x	0,00	0,00	862 734,07	0,00	72 392,00	72 392,00
2027	x	x	x	x	0,00	0,00	762 342,07	0,00	93 392,00	93 392,00
2028	x	x	x	x	0,00	0,00	661 950,07	0,00	103 392,00	103 392,00
2029	x	x	x	x	0,00	0,00	561 558,07	0,00	107 392,00	107 392,00
2030	x	x	x	x	0,00	0,00	461 166,07	0,00	108 392,00	108 392,00
2031	x	x	x	x	0,00	0,00	360 774,07	0,00	108 392,00	108 392,00
2032	x	x	x	x	0,00	0,00	266 220,00	0,00	104 554,07	104 554,07
2033	x	x	x	x	0,00	0,00	177 480,00	0,00	97 740,00	97 740,00
2034	x	x	x	x	0,00	0,00	88 740,00	0,00	98 740,00	98 740,00
2035	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	112 740,00	112 740,00

⁸⁾ Skorygowanie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednie dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) ^X	Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^X		Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^X
Lp	8.1	8.2		8.3	8.3.1	8.4	8.4.1
Wykonanie 2019	0,00%	x	8,03%	x	x	x	x
Wykonanie 2020	0,00%	x	12,39%	x	x	x	x
Plan 3 kw. 2021	0,00%	3,46%	4,92%	x	x	x	x
Wykonanie 2021	0,00%	11,44%	15,55%	x	x	x	x
2022	2,38%	0,08%	0,77%	8,45%	11,99%	TAK	TAK
2023	2,32%	1,79%	2,33%	6,03%	9,57%	TAK	TAK
2024	2,32%	1,78%	2,33%	2,67%	6,22%	TAK	TAK
2025	1,30%	0,95%	x	1,81%	1,81%	TAK	TAK
2026	1,30%	1,11%	x	3,87%	5,01%	TAK	TAK
2027	1,23%	1,18%	x	2,98%	4,12%	TAK	TAK
2028	1,16%	1,18%	x	1,48%	2,62%	TAK	TAK
2029	1,13%	1,18%	x	1,15%	1,15%	TAK	TAK
2030	1,09%	1,15%	x	1,31%	1,31%	TAK	TAK
2031	1,09%	1,15%	x	1,22%	1,22%	TAK	TAK
2032	1,05%	1,12%	x	1,13%	1,13%	TAK	TAK
2033	1,01%	1,08%	x	1,15%	1,15%	TAK	TAK
2034	1,01%	1,08%	x	1,15%	1,15%	TAK	TAK
2035	0,95%	1,11%	x	1,13%	1,13%	TAK	TAK

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 3-letniej

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:	
		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
Lp	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1
Wykonanie 2019	10 175,40	10 175,40	10 175,40	276 639,30	276 639,30	73 562,58	73 562,58	73 562,58	73 562,58
Wykonanie 2020	67 497,16	67 497,16	67 497,16	1 685 555,00	1 685 555,00	1 685 555,00	66 968,92	66 968,92	66 968,92
Plan 3 kw. 2021	0,00	0,00	0,00	2 352 631,00	2 352 631,00	2 352 631,00	529,00	529,00	529,00
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	1 139 006,99	1 139 006,99	1 139 006,99	528,24	528,24	528,24
2022	116 893,00	116 893,00	116 893,00	1 652 455,00	1 652 455,00	1 652 455,00	16 910,00	16 910,00	16 910,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych									
	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych
		Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		bieżące	majątkowe				
			finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy							
Lp	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5
Wykonanie 2019	372 737,00	372 737,00	313 771,55	1 248 506,63	0,00	1 248 506,63	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2020	2 502 319,53	2 502 319,53	1 992 741,19	4 763 565,45	0,00	4 763 565,45	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2021	4 361 066,00	4 361 066,00	3 340 365,00	4 356 741,40	0,00	4 356 741,40	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2021	3 677 655,11	3 677 655,11	2 710 718,00	3 927 266,12	0,00	3 927 266,12	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	5 007 161,27	0,00	5 007 161,27	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych										
	Splaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^X	Wydatki zmniejszające dług ^X	w tym:					Kwota wzrostu (+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza spłata zobowiązań, wyłączona z limitu spłaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 ^X	Wydatki bieżące podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań ⁹⁾
			splata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 ^X	splata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka ^X	w tym:		wyplaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^X				
					zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. ^X	dokonywana w formie wydatku bieżącego ^X					
Lp	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11
Wykonanie 2019	245 788,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
Wykonanie 2020	245 788,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2021	306 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
Wykonanie 2021	306 860,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2022	255 332,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	231 412,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2024	231 412,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2025	93 004,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2026	93 004,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2027	93 004,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2028	93 004,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2029	93 004,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2030	93 004,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2031	93 004,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2032	87 166,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2033	81 352,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2034	81 352,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2035	81 352,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00

9) W pozycji należy ująć kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczaniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu. W szczególności należy ująć wydatki poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

Wyszczególnienie	Dane dotyczące emitowanych obligacji przychodowych ¹⁰⁾		
	Środki z przedsięwzięcia gromadzone na rachunku bankowym	w tym:	Wydatki bieżące z tytułu świadczenia emitenta należnego obligatariuszom, nieuwzględniane w limicie spłaty zobowiązań ^X
		środki na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy ^X	
Lp	11.1	11.1.1	11.2
Wykonanie 2019	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2020	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2021	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00
2035	0,00	0,00	0,00

¹⁰⁾ Pozycje sekcji 11 wykazują wyłącznie jednostki emitujące obligacje przychodowe.

* Informacje zawarte w tej części wieloletniej prognozy finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy zostaną automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Automatyczne wyczerpanie danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 8.3 – 8.3.1 i pozycji z sekcji 12.

^x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres prognozy kwoty długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

Wykaz przedsięwzięć do WPF

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2022	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025	Limit 2026
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				5 507 578,23	5 007 161,27	0,00	0,00	0,00	0,00
1.a	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.b	- wydatki majątkowe				5 507 578,23	5 007 161,27	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				5 507 578,23	5 007 161,27	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				5 507 578,23	5 007 161,27	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.1	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy ZSP w Narwi - zwiększenie aktywności mieszkańców w dziedzinie sportu	Urząd Gminy Narew	2020	2022	1 329 000,00	1 324 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.2	Modernizacja ulicy we wsi Waśki-zadanie realizowane przy współudziale środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Waśki w wysokości 15 524,81zł - poprawa jakości życia mieszkańców	Urząd Gminy Narew	2021	2022	93 150,00	87 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.3	Przebudowa 2 przejść dla pieszych na ul. Mickiewicza nr ewid. 107183B i budowa 1 przejścia dla pieszych na ul. Białowieskiej nr ewid. 107172B - sporządzenie dokumentacji (2021 r.) i wykonawstwo (2022 r.) - poprawa bezpieczeństwa publicznego	Urząd Gminy Narew	2021	2022	118 034,50	113 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.4	Przebudowa ulic Piaski i Kościelnej w miejscowości Narew - poprawa jakości życia mieszkańców	Urząd Gminy Narew	2020	2022	790 346,22	770 335,99	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.5	Przebudowa ulic prowadzących oraz przylegających bezpośrednio do pasa startowego lądowiska firmy "Pronar" - poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej	Urząd Gminy Narew	2020	2022	2 567 115,00	2 550 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.6	Rozbudowa, modernizacja sieci wodociągowej na ulicy Palmowej i Sosnowej w Narwi (zadanie realizowane przy współudziale środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Narew – Gnilica w wysokości 37893,71 zł) - poprawa jakości życia mieszkańców	Urząd Gminy Narew	2020	2022	53 123,71	51 893,71	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.7	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Łosince (przygotowanie terenu, wykonanie altany drewnianej i wychodka) - zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Łosinka - poprawa jakości życia mieszkańców	Urząd Gminy Narew	2021	2022	39 335,57	20 151,57	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.8	Wykończenie boksu garażowego OSP w Łosince - poprawa bezpieczeństwa publicznego	Urząd Gminy Narew	2019	2022	326 204,23	50 280,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.9	Rozbudowa i wykończenie świetlicy wiejskiej w Łosince - poprawa jakości życia mieszkańców	Urząd Gminy Narew	2020	2022	191 269,00	40 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit 2031	Limit 2032	Limit 2033	Limit 2034	Limit 2035	Limit zobowiązań
1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.a	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.b	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Narew na lata 2022-2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2035

Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Narew na lata 2022-2025 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2022-2035 została opracowana do okresu spłaty aktualnie zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia pożyczek i kredytów. Prognoza finansowa uwzględnia wykonanie historycznego budżetu w latach 2019-2020, plan na III kwartał 2021 roku, wykonanie 2021 roku oraz prognozę na 2022 rok i lata następne. Dochody i wydatki zostały zaplanowane przy uwzględnieniu wykonania historycznego oraz zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów, Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Krajowego Biura Wyborczego. Uwzględniono również pisemne i ustne uzgodnienia z kierownikami jednostek budżetowych i jednostek kultury. W 2022 r. przewiduje się:

Dochody ogółem – **29 525 934,22 zł**, z tego:
dochody bieżące – 24 241 542,22 zł
dochody majątkowe – 5 284 392,00 zł

Wydatki ogółem – **30 952 512,22 zł**, z tego:
wydatki bieżące – 24 228 112,65 zł
wydatki majątkowe – 6 724 399,57zł

Zaplanowany budżet gminy zakłada, że pokrycie deficytu budżetowego w wysokości **1 426 578,00 zł**, a także spłata rat kapitałowych pożyczek i kredytów zaciągniętych w latach 2012-2015 i w 2020 r. na zadania inwestycyjne w wysokości **255 332,93 zł** odbędzie się z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu gminy wynikających z rozliczenia kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w wysokości **1 484 698 zł** oraz przychodów jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie **63 769,56 zł**, przychodów jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie **37 357,67**, a także z zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym w wysokości **96 085,70 zł**.

Spłatę aktualnie istniejących pożyczek, kredytów i odsetek zaplanowano zgodnie z harmonogramem spłat wg podpisanych umów.

Ponadto w 2022 r. zaplanowano uzyskanie następujących dochodów majątkowych (w kwocie ogółem **5 180 948,00 zł**) z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje:

- 1) zwrot dotacji ze środków UE z tytułu zrealizowanej w 2021 r. inwestycji związanej z

- rozbudową stacji uzdatniania wody w miejscowości Łosinka – 1 103 354,00 zł,
- 2) zwrot dotacji ze środków UE z tytułu realizowanej w latach 2019-2020 inwestycji pn. „Podniesienie efektywności energetycznej poprzez modernizację systemu grzewczego oraz termomodernizację w budynku użyteczności publicznej w miejscowości Narew” – 76 358,00 zł,
 - 3) zwrot dotacji ze środków UE z tytułu realizowanej w latach 2020-2021 inwestycji pn. „Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Narew” – 245 766,00 zł,
 - 4) zwrot dotacji ze środków UE z tytułu realizowanej w latach 2020-2021 inwestycji pn. „Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego w miejscowości Narew” – 226 977,00 zł,
 - 5) środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 1 377 500,00 zł na podstawie wydanej promesy przez BGK na dofinansowanie zadania pn. „Przebudowa ulic prowadzących oraz przylegających bezpośrednio do pasa startowego lądowiska firmy „PRONAR”,
 - 6) środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 1 157 113,00 zł na podstawie wydanej promesy przez BGK na dofinansowanie projektu pn. „Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Narwi”,
 - 7) przewidywany do uzyskania zwrot części wydatków poniesionych w 2021 r. w ramach wyodrębnionego z budżetu Gminy Narew Funduszu Sołectkiego w wysokości 13 380,00 zł,
 - 8) środki przyznane przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w wysokości 550 000,00 zł na realizację inwestycji pn. „Przebudowa ulic prowadzących oraz przylegających bezpośrednio do pasa startowego lądowiska firmy „PRONAR”.
 - 9) środki na sfinansowanie przebudowy drogi wojewódzkiej nr 685 w rejonie ulic Szlak Żubra i Stefana Żeromskiego w miejscowości Narew, w wysokości 430 500,00 zł zgodnie z Porozumieniem z dnia 12.10.2022 r. zawartego z PRONAR Sp. z o. o.

Prognoza na 2022 r. przewiduje kontynuację następujących przedsięwzięć:

1. Wykończenie boksów garażowych OSP w Łosince – ogólna wartość zadania 326 204,23 zł, w tym wartość planowanego zadania na 2022 r. – 50 280,00 zł. Finansowanie zadania zaplanowano jako pokrywane dochodami własnymi w wysokości 50 280,00 zł.
2. Wykończenie świetlicy wiejskiej w Łosince – ogólna wartość zadania 191 269,00 zł, w tym wartość planowanego zadania na 2022 r. – 40 500,00 zł. Finansowanie zadania zaplanowano dochodami własnymi w wysokości 40 500,00 zł.
3. Modernizacja ulicy we wsi Waśki – ogólna wartość zadania 93 150,00 zł, w tym wartość planowanego zadania na 2022 r. – 87 000,00 zł finansowana dochodami własnymi w kwocie 57 213,00 zł oraz kredytem w kwocie 29 787,00 zł.
4. Przebudowa ulic prowadzących oraz przylegających bezpośrednio do pasa startowego lądowiska firmy „Pronar” w miejscowości Narew – ogólna wartość zadania 2 567 115,00 zł, w tym planowane wydatki w 2022 r. w kwocie 2 550 000,00 zł. Zaplanowano finansowanie zadania dochodami własnymi w kwocie 585 027,00 zł, środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 1 377 500,00 zł, środkami przyznanej dotacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w wysokości 550 000,00 zł i kredytem bankowym w wysokości 37 473,00 zł.
5. Przebudowa ulic Piaski i Kościelnej w miejscowości Narew – ogólna wartość zadania 790 346,22 zł, w tym planowane wydatki na 2022 r. – 770 335,99 zł. Zaplanowano finansowanie zadania dochodami własnymi w wysokości 443 478,00 zł, środkami z

Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 326 857,99 zł uzyskanymi w 2021 r.

6. Przebudowa 2 przejść dla pieszych na ul. Mickiewicza nr ew. 107183B i budowa 1 przejścia dla pieszych na ul. Białowieskiej nr ew. 107172B – ogólna wartość zadania 118 034,50 zł, w tym planowane wydatki na 2022 r. – 113 000,00 zł finansowane dochodami własnymi w wysokości 19 421,00 zł oraz środkami z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 93 579,00 zł uzyskanymi w 2021 r.

7. Rozbudowa, modernizacja sieci wodociągowej na ul. Palmowej i Sosnowej w Narwi (zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Narew-Gnilica) – ogólna wartość zadania 53 123,71 zł, w tym planowane wydatki na 2022 r. 51 893,71 zł finansowane w całości dochodami własnymi.

8. Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Narwi – ogólna wartość zadania 1 329 000,00 zł, w tym planowane wydatki na 2022 r. – 1 324 000,00 zł finansowane dochodami własnymi w wysokości 156 318,00 zł, środkami z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 1 157 113,00 zł oraz kredytem bankowym w wysokości 10 569,00 zł.

9. Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej w Łosince (przygotowanie terenu, wykonanie altany drewnianej i wychodka) – zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Łosinka – ogólna wartość zadania 39 335,57 zł, w tym wydatki roku 2022 – 20 151,57 zł finansowane dochodami własnymi.

Przedsięwzięcia powyższe objęte są limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych. Planowana kwota wydatków na te przedsięwzięcia w 2022 r. wynosi **5 007 161,27 zł**.

Ponadto w 2022 r. zaplanowano jednoroczne zadania inwestycyjne:

1. Zakup kostki brukowej – zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Narew-Piaski. Finansowanie zadania: dochody własne w wysokości 34 827,17 zł.

2. Rozbudowa drogi łączącej obręb Łopuchówka z obrębem Tyniewiczze Duże – zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectw: Łopuchówka, Tyniewiczze Duże i Tyniewiczze Małe. Finansowanie zadania – dochody własne w kwocie 43 424,44 zł.

3. Modernizacja placu zabaw przy ZSP w Narwi – ogólna wartość zadania 130 000,00 zł finansowana dochodami własnymi w wysokości 121 352,30 zł i kredytem bankowym w kwocie 8 647,70 zł.

4. Modernizacja dziedzińca przy ZSP w Narwi – ogólna wartość zadania 114 000,00 zł finansowana dochodami własnymi jst w wysokości 104 391,00 zł i kredytem bankowym w kwocie 9 609,00 zł.

5. Wykonanie odwodnienia ulicy w miejscowości Soce – ogólna wartość zadania 50 000,00 zł finansowana dochodami własnymi.

6. Modernizacja ulicy Palmowej (od ulicy Stodolnej) i części ulicy Sosnowej (od ulicy Palmowej do ulicy Ogrodowej) w miejscowości Narew – ogólna wartość zadania 221 000,00 zł finansowana dochodami własnymi w wysokości 221 000,00 zł.

7. Prace przygotowawcze do termomodernizacji budynku zajmowanego przez OSP Narew i GBP w Narwi polegające na rozbiórce ścianki osłonowej (cegła silikatowa) i ociepleniu tej ściany – ogólna wartość zadania 45 358,99 zł finansowana w całości dochodami własnymi.

8. Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych na szczepienia w celu przeciwdziałania COVID-19 - ogólna wartość zadania 225 000,00 zł finansowana pozyskaną dotacją z programu „Rosnąca odporność”.

9. Wykonanie ogrodzenia przy ZSP w Narwi – ogólna wartość zadania 16 000,00 zł

finansowana dochodami własnymi jst w wysokości 16 000,00 zł.

10. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 685 w rejonie ulic Szlak Żubra i Stefana Żeromskiego w miejscowości Narew – ogólna wartość zadania 430 500,00 zł finansowana środkami od firmy PRONAR Sp. z o. o zgodnie z Porozumieniem z dnia 12.10.2022 r.

11. Zakup i wymiana drzwi w ZSP w Narwi – ogólna wartość zadania 26 000,00 zł finansowana dochodami własnymi jst w wysokości 26 000,00 zł.

12. Sporządzenie specyfikacji zamówienia zadania pod nazwą „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Narew” – ogólna wartość zadania 5 000,00 zł finansowana dochodami własnymi jst w wysokości 5 000,00 zł.

13. Wykonanie podjazdów z kostki brukowej do zamieszkałych posesji - zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Istok – ogólna wartość zadania 12 759,01 zł, finansowana w całości dochodami własnymi jst.

14. Zakup busa z przeznaczeniem na działalność Narwińskiego Ośrodka Kultury – ogólna wartość zadania 150 000,00 zł finansowana dochodami własnymi jst w wysokości 150 000,00 zł.

15. Wykonanie mapy do celów projektowych odcinka drogi we wsi Ogrodniki (ulica)- zadanie realizowane w całości ze środków Funduszu Sołeckiego Sołectwa Ogrodniki – ogólna wartość zadania 2 000,00 zł, finansowana w całości dochodami własnymi jst.

Wydatki na nowe zadania inwestycyjne w 2022 r. zamkną się kwotą **1 505 869,61 zł.**

Prognoza na rok 2022 i lata następne przyjęta została z uwzględnieniem następujących **założeń:**

- utrzymanie dochodów ogółem (w tym dochodów bieżących) na zrównoważonym poziomie,
- wpływ dochodów majątkowych z tytułu dotacji pochodzących ze środków unijnych w 2022 r., w następnych latach nie uwzględnia się tych dochodów,
- spadek wydatków budżetu po roku 2022, co spowodowane jest obniżeniem wydatków majątkowych oraz stopniowym obniżaniem wydatków bieżących (m.in. oszczędności wynikające ze zmniejszenia zużycia energii elektrycznej w związku z realizacją w 2021 r. inwestycji – modernizacja oświetlenia ulicznego w miejscowości Narew),
- wydatki na obsługę długu przyjmuje się na poziomie adekwatnym do zadłużenia,
- spłata istniejących i planowanych kredytów i pożyczek jedynym źródłem rozchodów budżetu,
- wynik budżetu – w roku 2022 prognozuje się deficyt budżetowy, w następnych latach przyjmuje się osiągnięcie nadwyżki budżetowej,
- w zakresie przychodów budżetowych zakłada się: pozyskanie w 2022 r. wolnych środków na poziomie 1 484 698,00 zł, przychodów jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 63 769,56 zł, przychodów jednostek samorządu terytorialnego wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 37 357,67 zł oraz przychodów z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym w wysokości 96 085,70 zł.

Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Narew została zaplanowana z uwzględnieniem historycznego wykonania budżetu w latach 2019-2020, wykonania za III kwartał 2021 r. oraz wykonania za 2021 r. Uwzględniono w niej planowane do uzyskania dotacje, subwencje, a także udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych. Zaplanowano także realizację przedsięwzięć wieloletnich oraz zadań jednorocznych.